

INCLUTAE LITTERARUM UNIVERSITATI
EBERHARDINAE CAROLINAE TUBINGENSIS

SACRA SAECULARIA QUARTA

DIE VIII MENSIS AUGUSTI A. MDCCCCLXXVII

CELEBRANTI

CONGRATULANTUR

UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS

RECTOR ET CONCILIUM.

INEST

RICHARDI FOERSTERI

DE ANTIQUITATIBUS ET LIBRIS MANUSCRIPTIS CONSTANTINOPOLITANIS
COMMENTATIO.

ROSTOCHII

FORMIS ACADEMICIS ADLERIANIS.

Perquam gratum mihi factum esse confiteor quod, cum nostrae universitatis nomine primum loqui iubeor, res me vocat laetissima, quae sunt saecularia quarta vestrae inclutae universitatis: quae condita a principe, deliciis non tantum Suevorum, sed Germanorum omnium, qui patris patriae nomen mereri sese non posse ratus est, nisi etiam litterarum studium sancto amore coleret, auget, firmaret, semper unicam laudem in vero investigando et docendo quaesivit et munus magistrae iuventutis non solum Sueviae, sed totius Germaniae ita obiit, ut multum ad amorem fidemque patriae in animis iuvenum suscitandam et sustentandam conferret, itaque dignissimam se praestitit, cuius saecularia, quae prima sororum Germanarum post imperium renatum celebrat, omnes eximio prosequantur amore et desiderio. Ac profecto nomen almae vestrae Eberhardinae Carolinae cum tot tantisque luminibus Germaniae quae sunt in ore omnium adeo coniunctum est, nunquam ut ab eorum memoria dirimi queat. Si autem prae ceteris academiae, ut quae sororum instar necessitudinis caritatisque vinculo consociatae sint, hunc diem festum, ac si ipsis venisset, celebrant, nostra etiam singularem sibi videtur habere causam laetitiae, cum et similitudinem originis fatorumque secum recolit et imaginem mutui praeceptorum auditorumque commercii ante oculos sibi ponit. Quinquaginta enim fere annis ante vestram condita eidem saeculi ingenio lucis libertatisque appetenti originem suam debet et tenebris in quibus partes Germaniae septentrionem spectantes simul cum vicinia iacebant dissipandis et veritatis defensoribus instruendis per satis amplum temporis spatium sola non minus acriter et strenue operam dedit quam vestra in regionibus meridiem versus sitis. Atque propositi bene consciae, etsi longo terrarum intervallo disiunctae, ne praeceptorum quidem auditorumque communione privae esse voluerunt. Venit ad nos, postquam etiam apud vos sedem collocavit, Hermannus ille Buschius, qui fuit Teutonum phoenix, venit Davides ille Chytraeus, vestrae disciplinae alumnus et egregium nostrae academiae per dimidium saeculum decus, venerunt frater huius Nathanael, linguae latinae professor, Ioannes Georgius Godelmannus, postquam apud vos dissertatione de litis contestatione scripta insigni cum laude tirocinium posuit, ut hic ius feudale et criminale doceret, denique, ut ad recentissima tempora descendam, Georgius ille Brunsius, columna iuris Romani, qui apud vos curriculi academici et exordium et proventum habuit faustissimum. Hinc autem ad vos migraverunt principes inter iurisconsultos Germaniae, Wetzelius, Victor de Meibom, Wachius, et qui excellit inter anatomiae professores nostrates, cuius etiam nunc institutione egregia fruitur fruaturque diu vestra academia, Henkius apud nos optimo cum eventu docuit suique memoriam reliquit gratissimam, et quotannis vobis mittimus commilitones qui iam diu aliquantisper vestrae amoenissimae urbis Musis sese dicare in deliciis habere coeperunt. Itaque cum vobis quatuor saecula gloriose peracta gratulamur et quod auspiciatissimum sit precamur, ut quintum his imprimisque ultimo par sit, etiam optamus ut eodem caritatis vinculo coniuncti simus.

Iam ego destinatus, qui publico testimonio exprimerem, quo nos erga vos essemus animo, id respiciendum putavi, ut locum scriptioni meae eligerem qui cum studiis cohaereret quae a vestra universitate originem sumpserunt vel insigni cum laude culta sunt neque prorsus alienus esset a rebus, quae hodie animos omnium movent, quibus historia rerum humanarum cordi est.

Ac fuit quidem laus vestrae universitatis communis cum nostra et Wittembergensi, quod saeculo XVI eius professores, Iacobus Andreae, qui etiam cancellarii munere functus est, Martinus Crusius, ut noster Davides Chytraeus et Philippus Melanchthon Wittembergensis, epistularum commercio cum Graecis

inito summa cum assiduitate operam dederunt, ut de rebus ecclesiae Graecorum iam per multa saecula a Romana separatae certiores fierent; peculiare vero vestrae universitatis meritum est, quod iidem aliique eius praeceptores etiam de condicione linguae, locorum, monumentorum graeci Orientis, qualis ipsorum aetate esset, sese edoceri cupiverunt. Martinus ille Crusius non solum de statu Athenarum, quae utrum omnino essent necne illo tempore fere nesciebant, sed etiam de lingua, qua Graeci utebantur, nonnulla cum viris doctis communicavit primusque Germanorum eam in scribendo ipse usurpavit aliosque docuit. Stephanus autem Gerlachius, vestrae academiae discipulus, postea praeceptor et cancellarius, qui inde ab anno CIOIOLXXIII usque ad CIOIOLXXVIII apud Davidem de Ungnad, oratorem Caesareum, Constantinopoli contionatoris munere functus est, et Salomon Schweigger, alumnus stipendii Tubingensis, e quo, ut cum Frischlino vestro loquar, velut ex equo Troiano viri illustres prodierunt, qui inde ab a. CIOIOLXXXVIII usque ad a. CIOIOLXXXI apud illius successorem, Ioachimum de Sintzendorff, eodem munere functus est, et in litteris ad Crusium datis ab eoque in Turcograecia a. CIOIOLXXXIII publici iuris factis et in diariis postea in lucem prolatis ¹⁾ primi de moribus Graecorum suae aetatis rettulerunt, multa de inscriptionibus et libris manuscriptis ab ipsis Constantinopoli visis adnotaverunt itaque etiam post Petrum Gillium, qui Francisci I Galliae regis iussu hanc urbem petiverat, multa ad cognitionem antiquitatum capitibus, *κειμωλιασ-
γειου* et *μουσειου* quod olim fuerat totius mundi contulerunt, eorumque commentarii etiam nunc magni aestimandi sunt, praesertim cum Constantinopolis vel post Cangii Historiam Byzantinam et Bandurii Imperium Orientale, opera utilissima, descriptione egeat topographica et historica.

Quo magis vero nunc omnium oculi Constantinopolim conversi sunt, eo magis denuo exoritur quaestio iam saepenumero agitata, quid nobis operum Graecorum et scriptorum et sculptorum inde expectari possit. Immo ad hanc paene invitari videmur dono illo XXXV codicum bibliothecae Corvinae, cuius reliquias Buda a Turcis Constantinopolim avectas esse plus semel negatum erat, ante ipsum bellum modo exortum a Sultano academiae Budensi facto: quod ego omen esse velim auspiciatum spei quam mente foveo fore ut etiam multa opera Graeca atque inter haec etiam quae deperdita ducuntur adhuc per vastum imperium Turcicum dispersa e barbaria solvantur atque reddantur Graeciae, quae iam diu Alpes transvolavit, ut unus e doctissimis Graecis Ioannes ille Argyropulus Reuchlino vestro Eberhardi, conditoris vestrae universitatis, in itinere Italico comiti confessus est. Quamquam enim et incendiis, quae ut pestis Constantinopoli saevire solent, et ira victorum plurima opera perierunt, tamen etiam urbe in Turcarum dicionem redacta omnes sciunt multa ruinam fugisse, e quibus memoria litterarum Graecarum in Occidente per multa saecula fere oblivione obruta renasceret moxque tam laete effloresceret, ut etiam reliquarum fere omnium scientiarum studium magnum acciperet incrementum. Atque etiam postquam fuerunt, qui, ut aliquando Stephanus Gerlachius ²⁾, codices Graecos Constantinopoli iam ullos reperiri negarent, tot tantaque opera in Galliam potissimum et Britanniam portata sunt totque ab exploratoribus novissime in Orientem missis extare perhibentur, ut etiam nunc thesaurus inexhaustus dicendus ac vix spes frustratura sit eum qui indefessa sollertia et prudentia in codicibus rimandis atque conquirendis operam suam collocare velit. Etiam nunc latere magis quam deesse eos apparebit.

Quae cum ita sint neque ab hac occasione alienum neque historiae scientiarum curiosis ingratum fore spero in lucem protractum opusculum, ortum illud quidem sub idem fere tempus, quo Tubingenses, quos supra laudavi, ad Graecos Constantinopoli degentes vel litteras dederunt acceperuntque vel ipsi ibi commorati sunt, et scriptum graeco saeculi XVI sermone de inscriptionibus monumentorum metricis et codicibus illo tempore Constantinopoli et Rhaedesti in bibliothecis Graecorum visis. Quam spem auget primum quod nonnulla nova de monumentis hodie extantibus discimus, deinde quod una inscriptio XVIII versibus

¹⁾ Stephan Gerlachs dess Aelteren Tage-Buch, herfür gegeben durch Seinen Enckel M. Samuelm Gerlachium, Franckfurth am Mayn 1674.

Salomon Schweigger, Ein neue Reysbeschreibung aus Teutschland Nach Constantinopel, Nürnberg 1698 (1619²).

²⁾ Vide Tagebuch p. 116.

politicis qui dicuntur comprehensa periisse videtur, denique, id quod summum est, quod opera in illo opusculo enumerata magna ex parte vel pro deperditis habentur vel saltem rarissima sunt, quae, etiamsi iam non extarent, usque ad illud tempus salva fuisse scire magni refert, vel quorum notitia omnino hoc opusculo continetur. Atque sunt inter haec pretiosissima, e quibus hoc quidem loco pauca, sed quae ad omnes scientiae partes pertineant, delibasse satis habeo: ac primum quidem e theologicis commentarios Symmachi in Vetus Testamentum, Aquilae et Athanasii in psalterium, Theodreti in scripturam sacram, Nicetae in Vetuset Novum Testamentum catenas, Bemarchii quatuor evangeliorum paraphrasin, Pseudo-Iustini et Cyrilli in Areopagitam commentarios, Eusebii contra Porphyrium et de martyribus librum, Leontii contra Iudaeos, Amphilochoi contra Dioscorum et de Iudaeis, Arianis, Pneumatomachis libros, Zachariae rhetoris historiam ecclesiasticam, Anastasii Sinaitae ἀγκυρωτόν, Zonarae in octoechum Ioannis Damasceni commentarium et contra Latinos librum, Sabini synodorum epitomen; deinde ex iis quae ad ius pertinent, commentarios Thalelaei, Symbatii, Cyrilli, Photii in legum canonumque collectiones; tum ex iis quae spectant medicinam et historiam rei naturalis, Crateuae Rhizotomi de materia medicinae, Theodori Meliteniotae, Ioannis et Michaelis Glycarum, Marci Eugenici de astronomia libros; denique quae si repperirentur incredibile dictu quantum excitarent philologorum et historicorum gaudium, Menandri et Philemonis comoedias, Philochori, Theopompi, Ephori, Pausaniae, Eunapii historias, Bemarchii et Ioannis Anagnostae vitam Constantiini Magni, Zosimi λεξεις, denique numerum maximum opusculorum Eustathii, Michaelis Pselli, Theodori Prodromi, Manuелиs Camariotae, Georgii Zegabeni. Atque nonne si de historia condicionis, qua opera Graecorum ad nos pervenerunt, recte iudicare volumus, plurimum interest ut sciamus Rhaedesti, in urbe exigua Thraciae, sub finem saeculi XVI fuisse superstitem magnam partem horum ipsorum quae modo enumeravi operum? Quamquam autem non sunt meri simplicesque indices librorum omnium quotquot in singulis bibliothecis extabant, sed fere rariorum et pretiosorum et quamquam auctor in nonnullis aperte erravit, id quod in Graeculo illius aetatis nemo mirabitur, ita ut cautione opus sit, tamen si quid video, nihil est quod nos adducat ut fidem eius in dubitationem vocemus et haec opera tunc in illis bibliothecis fuisse negemus.

Continetur autem hoc opusculum ineditum, quod iure tanti pretii visum est Petro Lambecio, ut in Supplementum Corporis Historiae Byzantiae recipere constitueret ¹⁾, codice bibliothecae Palatinae Vindobonensis chartaceo saeculi XVI foliorum LIV formae quam dicunt quadratae, qui inter codices Historiae Graecae olim fuit XLIX, nunc est XCVIII ²⁾ et inde ab anno CIOCCCLIV ³⁾ unum tomum efficit cum codice eiusdem ordinis, qui olim fuit XXII, nunc est XCIX, continenti illo quidem inde a folio I usque ad XIV: Ἰωάννου σικελιώτου σύντομος χρονική ἀπό ἀδὰμ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα καὶ πάσας διεξιούσα τὰς ἐπὶ γῆς μεγάλας βασιλείας τούς τε τῆς κωνσταντινουπόλεως βασιλεῖς καὶ πατριάρχας ἀκριβῶς καταλέγουσα (sic habet pro καταλέγουσα) ἕως τῶν χρόνων τῆς βασιλείας κομνηνοῦ θεοδώρου λάσαρι, et a folio XV usque ad XXXV: τοῦ ἀκροπολίτου κυροῦ καὶ μεγάλου λογοθέτου ἐπιτομὴ ἀρχῆ (sic habet pro ἀρχῆς) τῆς ῥωμαίων ἐπικρατίας· καὶ τίνος κατάγονται καὶ πῶς ῥωμαῖοι ἐκλήθησαν.

Iam gratiosissime consociata benivolentia eorum qui Sverini rebus nostris consulunt et liberalitate eorum qui bibliothecae Palatinae praesunt factum est, ut codex huc transmitteretur, postquam ab Isidori Hilbergi comitate, quam haud semel expertus sum, specimen apographi ea qua solet diligentia facti nactus sum, ut hoc denuo cum codice conferre, reliqua manu mea exarare potuerim. Ac nunc quidem pauca sunt de codice quae praemittam: plura aptius in quaestione de origine et fatis opusculi instituenda proferentur.

Facillime distinguuntur duae partes re, manu librarii, proprietate chartae diversae, quarum prior

¹⁾ V. comment. de bibl. Caesar. lib. I p. 147.

²⁾ Cf. praeter Lambecium l. I. Nesselii catal. part. V p. 151 et Kollarii supplementum comment. Lambec. p. 760 sq.

³⁾ Hoc. ut humanissime mecum communicavit Josephus Hauptius, bibliothecae Palatinae custos, consequitur e numeris et litteris tegumento codicis impressis: 17* G* L* B* V* S* B* 51* quae significant: *Gerhardus Liber Baro Van Suieten Bibliothecarius 1754.*

(fol. I usque ad L) de inscriptionibus et codicibus Constantinopolitanis, altera (fol. LI usque ad finem i. e. fol. LIII^b) de bibliotheca Rhaedestina agit. Sed etiam auctorem vel concinnatorem diversum esse apparebit rationem descriptionis consideranti: adeo aliena est diligentia et cura eius qui partem priorem concinnavit non solum de origine et argumento inscriptionum disserens, sed etiam quam accuratissime titulos operum, nomina, nonnunquam etiam aetates scriptorum et initia operum referens saepissimeque materiam chartae adnotans, a negligentia et incuria eius qui indicem codicum Rhaedestinorum conscribillavit ita ad finem properans aegre ut titulum operis simul cum nomine auctoris poneret. In utraque autem parte codicis nobis iam non esse servatam manum auctoris ipsius, sed opellam librarii quid scriberet parum curantis et verba dictata saepe parum intelligentis, mendorum non solum repetitorum, sed perpetuorum proprietates luculenter demonstrat. Haec quidem corrigendi ius sine dubio nobis vindicandum est. Quae cum ita sint, opusculum ita quidem, ut in codice legitur, visum est edere, peccata autem quae librario tribuenda viderentur, correctata in textu ponere, ita tamen ut ea quae constanter occurrunt, ut *κόλλες μεταξοταις* (*βιββάνινες, βιββάνινες*) pro *κόλλαις μεταξοταις* (*βιββάνιναις, βεββάνιναις*), *πάλαι* pro *πάλε*, *λήπη* pro *λείπει*, *ἀρχινᾶ* pro *ἀρχινᾶ*, *ξηρολόφου* pro *ξηρολόφου*, *σχολίων* pro *σχολίων*, *βιββάνο* pro *βεββάνο*, *κίρρου* pro *κίρρου*, *μετ' ὀνομασθεῖς* pro *μετονομασθεῖς*, *σοσιῶ* pro *σοσιῶ*, *μακεδῶνος* pro *μακεδόνος*, *καδδένα* pro *καδένα*, *ἀρράβων* pro *ἀράβων*, *λωσσήπου* pro *λωσσήπου*, semel indicasse satis haberem, accentus vero, spiritus, signa interpunctionis tacite corrigerem.

Litterarum C. et W., quas brevitatis causa adhibui, prior significat lectiones codicis, altera emendationes Guilielmi Wagneri, viri in hoc studiorum campo inter Germanos facile principis consilioque promptissimi, cui hoc quoque loco grates ago lubens merito.

Proximum est ut quaeramus de tempore, quo hoc opusculum, cuius ambae partes aetate quidem pares videntur, ortum esse existimandum sit. Ac quoniam scriptura codicis, quae est saeculi XVI, nihil aliud efficitur nisi opusculum post hoc saeculum scriptum esse non posse, necesse est circumspiciamus si qua in eo ipso effulgeant indicia, quibus temporis fines paulo artius circumscribantur.

Iam libri recensiti non sunt omnes calamo exarati, sed saltem in bibliotheca Antonii Cantacuzeni, item in ea, quae fuit Patriarchae, de qua mox verba faciemus, etiam nonnulli formis impressi, quorum aetate sunt suprema chronica Ioannis Zonarae et Nicephori Gregorae annis CIOIOLVII et CIOIOLXII primum per Hieronymum Wolfium Basileae edita¹⁾. Unde elucet hos catalogos, quos nemo non eidem tempori dabit, anno CIOIOLXII posteriores esse.

Alterum indicium inest in verbis (§ 11) *ἤκουσα ἐκ τὸν σάντια κροῖζε τὸν καρδηγάλεον, ὅτι πᾶσα ὀποῦ γὰ γένη νέος καρδηγάλεος, τοῦτο δίδουε καὶ τὸ διαβάζει μία φορὰ καὶ ἄλλον ἄνθρωπον δὲν τὸ δείχουν*. Saeculo enim XVI fuit cardinalis e Santacruciis unus Prosper Publicola: qui cum die XII Martii CIOIOLXV purpura ornatus sit²⁾, etiam post hunc temporis terminum catalogos factos esse consequitur.

Tertium est, quod etiam Michaelis Cantacuzeni principis bibliotheca describitur: is enim postquam diu multumque apud Amuratem III Sultanum valuit, huius iussu propter suspicionem prodicionis die III Martii CIOIOLXXXVIII strangulatus est eiusque bibliotheca inde a die XVII Aprilis eiusdem anni sub hasta venit, qua de re Stephanus Gerlachius, qui ipse nonnullos libros emit, et in commentariis (p. 463 et 483) et in epistulis ad M. Crusium datis (Turcograec. p. 499, 226, 68) multa memoriae prodidit. Quodsi igitur hi catalogi ante diem III Martii anni CIOIOLXXXVIII scripti sunt, non ita multis quidem annis ante id factum esse colligamus necesse est ex epistula Gerlachii eodem fere tempore (die VII Martii) ad Crusium data (Turcogr. p. 203), qua Antonium Cantacuzenum ‚dudum obiisse‘ eiusque bibliothecam Georgio filio hereditate cecidisse asserit, simul autem, quod idem die XXIV Maii anni CIOIOLXXXVIII in commentarios

¹⁾ Ad Zonarae chronicon edendum usus est Wolfius etiam codice nunc Vindobonensi, quem Ioannes Derschmann a. CIOIOLIII Constantinopoli ab Antonio Cantacuzeno emorat rogante, ut hoc opus excuderetur excusique sibi copia fieret, id quod ipse in Wolfii praefatione testatur. Licet igitur conicere exemplar in catalogo recensitum Cantacuzeno *σωστρον* nomine missum esse.

²⁾ V. Eggs, Purpura docta, Lib. V (Monachii 1714) p. 15.

rettulit (p. 500) hoc die primum quem frustra per biennium integrum cupiverit, a Georgio Cantacuzeno ad ipsius bibliothecam aditum factum esse, id probat catalogos ante mensem Maium anni CIOIOLXXVI concinnatos esse. Sed etiam ut vernum tempus anni CIOIOLXXV pro termino ante quem ponendi sint habeamus argumentum videtur esse satis validum, etsi Cantacuzenum, cuius exsequias die XXIII Martii CIOIOLXXV splendidissime factas Gerlachius in comment. p. 87 describit, Antonium fuisse contendere nolo. Inscriptio metrica ecclesiae τῆς Παμμακαριστου, opusculo nostro § 7 (p. 16) exhibita, periisse videtur, cum haec ecclesia renovaretur, id est ante diem XII mensis Mai anni CIOIOLXXV, quo Gerlachius eam denuo inspexit et admirandae pulchritudinis esse dixit¹⁾ (comment. p. 92), qui paulo post adventum suum die XV Octobris anni CIOIOLXXIII de eadem nondum renovata non sine contemptu locutus erat (p. 30). Huius autem locum videtur cepisse inscriptio prosaica, quam Gerlachius sub imaginibus conditorum ecclesiae legit et per litteras d. VII Martii a CIOIOLXXVIII cum Crusio communicavit (Turcogr. p. 189)²⁾ hac forma: ΜΙΧΑΗΛ ΔΟΥΚΑΣ ΓΑΛΛΙΑΚΟΣ ΤΡΑΧΑΝΙΩΤΗΣ Ο ΠΡΩΤΟΤΡΑΤΩΡ ΚΑΙ ΚΤΙΤΩΡ. ΜΑΡΙΑ ΔΟΥΚΑΙΝΑ ΚΟΜΝΗΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΙΝΑ ΒΑΛΚΕΝΑ Η ΠΡΩΤΟΤΡΑΤΟΡΙΣ ΚΑΙ ΚΤΙΤΟΡΙΣ.

Iam si summam facimus computationis, termini, quibus tempus huius anecdoti circumscribatur, anni sunt CIOIOLXXV et CIOIOLXXV. Quod tempus quoniam fere cum eo congruit, quo Gerlachius Constantinopoli commoratus est et Crusius ab hoc aequae atque a Graecis doctis litteras crebras accepit, est quod per hos etiam de auctore opusculi ut certior fias exspectes. Verum haec spes vana est. Neque in Crusii Turcograecia neque in Gerlachii commentariis ullum huius scriptionis vestigium repperitur. Graeculum fuisse eius auctorem si lingua, qua conscripta est, sineret dubitationem, penitus ea evelleretur verbis § 6 παρὰ δὲ τῶν λατίνων ὀλίθος καλεῖται πέτρα καλαμίτα, Graeculum autem Constantinopoli quidem degentem, sed aliquamdiu Romae versatum requirunt verba, quae supra (p. 6) laudavi ἤκουσα ἐκ τὸν σάντα κροῦζε τὸν καρθηνάλεον κτλ. (nisi forte haec a cardinale in Gallia Nuntii Apostolici partes agente audivit), denique Graeculum doctrina, quae modum aequalium aliquantum superaret, instructum probat ratio opusculi universa. Itaque Theodosius ille Zygomalas, protonotarius patriarchae, de quo primum cogites, ut cui Crusius plurima, quae scire cupiverat, deberet, pro auctore haberi non potest. Hic enim, quamquam *magnam ex antiquitatis studio cepit voluptatem et libenter cum exteris si quid singulare novit communicavit*, ut testis et Georgius Dousa qui a. CIOIOLXXXVII aliquot menses Constantinopoli commorans eum cognovit titulosque nonnullos monumentorum *ab eo in hoc studiorum genere haud tralaticie versato* descriptos accepit (de itinere suo Constantinop. p. 42 et 91), et quamquam a Crusio librorum, quos habere desideraret, catalogum petivit (Turcogr. p. 434), tamen nunquam, quod sciamus, Occidentem visum ivit. Alius quem auctorem fuisse facile quispiam coniciat et propter doctrinam et propter codicum manuscriptorum mercaturam, quam cum pontificibus Romanis, Carolo V imperatore, Francisco I Galliae rege, Cosmo Mediceo, cum senatu Augustae Vindelicorum habuit, Antonius Eparchus neque utrum Romae constiterit neque utrum diutius Constantinopoli versatus sit compertum habemus. Nihil fere videtur obstare Metrophani, quippe qui non solum pro doctissimo omnium illius aetatis Graecorum haberetur, sed etiam, dum monachus et metropolita Caesarensis est, Romam profectus in pontificis cardinaliumque familiaritatem venisset et patriarcha electus inde ab anno CIOIOLXIII usque ad IIII diem Mai CIOIOLXXII Constantinopoli sederet³⁾. Hac autem re, quod hic Prosperum Santacrucium appellavisse censendus esset cardinalem, quamquam is eo temporis termino, de quo refert, ad hanc dignitatem nondum ascendisset, nemo opinor offenderet. Rationem enim eum habuisse temporis, quo scriberet, haud difficile esset ad statuendum. At nihil est quod pro Metrophane dici possit ita ut alii Graeci docti excludantur, quos frequentes Romam petiisse et in

¹⁾ Magniloquentia hunc superat auctor historiae patriarchicae c. 73 p. 197 et 201 sq. ed. Bonn.

²⁾ E Turcograecia sumpsit Cangius Const. Christ. lib. IV, 30 p. 63^a. — Diversa est inscriptio, quam Sal. Schweigger (itin. p. 120) extrinsecus in turri ecclesiae imposita vidit.

³⁾ V. Gerlachii comment. p. 59, 459, 425. Crusii Turcograec. p. 175.

familiaritatem curiae intrasse testis est idem Gerlachius (comment. p. 59 sq. et 122). In hac certorum testimoniorum penuria tempus in expiscando nomine auctoris terere nolo sperans fore ut aliquandó certiora proveniant.

Magis doleo, quod ne illud quidem extra dubitationem collocare possum, quis hoc opusculum in Occidentem tulerit, quis primus habuerit. Nam quamquam codex, ut ex inscriptione primi folii (*Ex libris Sebastiani Tegnagel I. V. D. et Caes. Bibliothec.*) elucet, olim Sebastiani Tegnagelii fuit, cuius codices anno CIOIOXXXVI testamento bibliothecae Caesariae ab ipso inde ab anno CIOIOCVIII administratae cesserunt ¹⁾, et quamquam huic etiam cum Graecis commercium epistularum fuit, tamen quominus eum Constantinopoli hunc codicem accepisse statuamus, vel temporum ratio impedit. Anno enim demum CIOIOLXXIII hic natus est, codicem autem iam intra annos CIOIOLXX et CIOIOLXXVIII in Germania fuisse certissimo evincitur testimonio. Libellus enim, qui anno CIOIOLXXVIII Argentorati apud Nicolaum Wyriotum hoc titulo: *Bibliotheca Sive Antiquitates Constantinopolitanae* prodiit, nihil aliud est nisi versio latina, etsi parum integra parumque emendata annotatiunculis tantum quibusdam aucta, prioris partis huius opusculi. In ultimae paginae margine ad verba: *Eiusdem Michaelis (Pselli) Explicatio in librum Dioscoridis etc.* haec legitur editoris nota: *Pars huius edita est Anno 1570.* Auctorem autem huius versionis fuisse Ioannem Hartungum, litterarum Graecarum in universitate Friburgi Brisiacorum professorem qui die XVI Iunii a. CIOIOLXXVIII obiit, testimonio est epigramma laudis ergo in fronte libelli positum M. Georgii Calamini, qui postea in Heidelbergensi universitate professoris munere functus est ²⁾:

*En operum nudam tibi lector amice tabellam:
Autorum titulos quae tibi mille refert:
Quos Constantini tenet urbs: ubi nunc sedet orbis
Terror et invisí dira propago Scythae.
Nil ibi sunt artes: pietas nihil: omnia sunt Mars:
Omnia barbaries Tartareusque furor:
Ora Christigenis Deus illam reddat ut oram:
Scriptores genti restituatque suae.
Magnus id Hartungus graiae facundia linguae,
Quo legis haec operum nomina dante, rogat.
Multa scit et vidit: te discere plura sed optat:
Quae passim invidia secula nostra tegunt.*

Postquam igitur hic codex ab Hartungo intra eos quos modo dixi annos manibus tritus est, in possessionem Tegnagelii, viri catalogorum bibliothecarum cupidissimi, venit ³⁾. Unde vero Hartungus eum habuerit, nescimus. Illud unum probabile videtur ne hunc quidem eum ab auctore ipso accepisse. Vix enim, si huius nomen scivisset, catalogo codicum dispersorum hunc dedisset titulum:

Ex catalogo librorum hinc inde extantium à Grammatico exhibito continenti libros 174,

sed nomen ipsum auctoris ⁴⁾ posuisset. Fortasse eum ab eodem accepit, cui debuit exemplum epistulae ab Eugenio episcopo et antistite Sinaei montis ad imperatorem Maximilianum anno CIOIOLXVIII datae cum Crusio communicatum et ab hoc in Turcograecia p. 261 sq. publicatum. Quis autem is fuerit in

¹⁾ V. Lambec. comm. lib. I p. 57.

²⁾ V. Hantz. histor. univ. Heidelb. II, 148.

³⁾ Bibliothecam Hartungi defuncti magna ex parte dispersam esse documento sunt ea quae leguntur in Schreiberi historia univ. Friburg. I, 210.

⁴⁾ Auctoris nomen sane scire sibi visus est Kollarus l. l., quippe qui vocem *Grammatico*, quae in calce fasciculi ita scripta est: *Grammatico nobis pro Granlatico venditare voluerit.* cf. p. 9.

dubio relinquo, ita tamen ut Ioannis Sambuci, Caesarei historici, quem cum Graecis epistularum commercium habuisse easque cum amicis doctis communicasse notum est ¹⁾, mentionem omittere nolim.

Hartungum vero ad libellum suum concinnandum codicem Vindobonensem vel exemplar huic omnino par usurpasse pro certo affirmo, quamquam neque ordinem catalogorum diversum esse neque catalogum bibliothecae Patriarchae Constantinopolitani, qui est apud Hartungum tertius, in codice Vindobonensi non extare fugere me potuit. Libelli Hartungiani hic est ordo:

[Num. 1.] *Antiquitates* ²⁾ *urbis Constantinopolitanae.*

Num. 2. *Ex catalogo librorum hinc inde extantium à Grammatico exhibito continenti libros 174.*

Num. 3. *Catalogus librorum R. Domini Patriarchae Constantinopolitani continens libros quinquaginta quinque.*

Num. 4. *Catalogus librorum Reverendi Domini Constantini Barini, continens libros 45.*

Num. 5. *Catalogus librorum Ill. Principis Domini Antonii Cantacuseni, continens libros 44.*

Num. 6. *Catalogus librorum Illustriss. Domini Michaelis Cantacuseni continens libros 57.*

Num. 7. *Catalogus librorum Illustriss. Principis Domini Iacobi Marmoretæ.*

Num. 8. *Catalogus librorum Illustriss. Principis Domini Ioannis Sazi.*

Num. 9. *Catalogus librorum Illustriss. Principis Domini Manuelis Eugenici.*

Eodem vero sese ordine excepisse fasciculos codicis, priusquam in praesentem statum compingerentur, testimonio sunt subscriptiones in calce singulorum fasciculorum manu quae mihi aliisque videtur saeculi XVII, Ottoni autem Hauptio nullius bibliothecarii Vindobonensis esse, positae:

Antiquitates Constantinopolitanae N. 1.

Cat(h)alogus ³⁾ *librorum Reverendi d. Constantini Barini, continens libros 45. N. 4.*

Cat(h)alogus librorum Magnifici D. Iacobi Marmoreti continens libros 22. N. 7.

Cat(h)alogus librorum Magnifici D. Ioannis Sutz, continens libros 24. N. 8.

Cat(h)alogus librorum hinc inde extantium à Grammatico exhibitus, continens libros 174. N. 2.

Cat(h)alogus librorum Illustrissimi d. Antonii Cantacusini continens libros 44. N. 5⁴⁾.

Cat(h)alogus librorum Magnifici d. Emmanuelis Eugenici continens libros 33. N. 9.

Cat(h)alogus librorum Illustrissimi d. Michaelis Cantacusini continens libros 57. N. 6.

Hae autem subscriptiones etsi ab Hartungo ipso profectae non sunt, ut demonstrat orthographia et forma nominum diversa, tamen reputanti, quantum ceterum congruant, ex eius libello fluxisse dicendae sunt, si recte ego cum Hauptio scripturam earum saeculo XVII tribui, ita ut Hartungus eas in suum usum convertere non potuerit. Quodsi in his subscriptionibus numerus 3 desideratur, eo catalogum librorum Patriarchae, quem prorsus eiusdem atque ceteri indolis esse omnia clamant, insignitum fuisse simulque eum, postquam codex ab Hartungo tractatus est, abiisse pro certo affirmari poterit. Ne quid igitur deesset, ego hunc catalogum e libello Hartungiano sub finem opusculi Vindobonensis repetendum curavi.

Dubium est, utrum hic catalogus una cum reliquis in Tengnagelii possessionem venerit; illud autem maxime verisimile est Petrum Lambecium eum iam non repperisse, etsi secus videri possit obiter inspicienti, quae hic in comment. de bibl. Caes. lib. I p. 149 de hoc codice verba faciens in *catalogo*, inquit, *librorum Patriarchae Constantinopolitani legitur: Lexicon Iustiniani Magni. Sed legendum ex Codice Caesareo Έξηκοντάβιβλος. Ex cuius vocis tribus prioribus syllabis έξηκον Verderius fecit λείξισον. Huic loco ne nimium tribuatur, inspicienda sunt, quae paulo post de catalogo librorum Constantini Barini verba*

¹⁾ Anno CIOCLXXXI Crusius scribit ad Michaellem Neandrum: *Du operam, ut a D. Sambuco mihi etiam favente Graecorum literas accipias, cum toties ab ipsis accipiat* (Michaelis Neandri Bedencken, Wie ein Knabe zu leiten, Islebio MDLXXXII fol. 71^b cf. fol. 65^b).

²⁾ Hae sunt inscriptiones.

³⁾ Littera h hic et in sequentibus postea erasa est.

⁴⁾ Antea positum erat *N. 4*, sed postea detersum.

faciens *Ibidem*, inquit, *Lexicon Iustiniani Magni secundum Alphabetum. In Codice Caesareo, ut paulo ante monui, legitur ἐξηροντάβιβλος*. Iam elucet Lambecium correctionem loci prioris ex hoc, qui revera in codice legitur, potuisse sumere. Quod ut credam adducor schedula in calce codicis Vindobonensis inserta, quae scripta est Hauptio teste manu Lambecii in hunc modum:

In Cod. MS. Caes.

1. <i>Catalogus a Grammatico exhibitus lib. 174</i>	4
2. <i>Catalog. Patriarch. CP. lib. 55</i>	
3. <i>Catalog. Constantini Varini lib. 45</i>	1
4. <i>Catalog. Antonii Cantacuzeni lib. 44</i>	5
5. <i>Catalog. Michael. Cantacuz. lib. 57</i>	7
6. <i>Catalog. Iacobi Marmoratae</i>	2 libri 22
7. <i>Catalog. Ioannis Suzi</i>	3 libri 24
8. <i>Mammelii Eugenici</i>	6 lib. 33

Apparet igitur duplex numerorum ordo, quorum prior is est, quem Lambecius in opere Verderii, de quo mox verba faciemus, invenit, posterior vero is, quo catalogos in codice Vindobonensi aut compactos repperit aut compingendos curavit. Ex hac autem re. quod in ‚Catalogo Patriarchae‘ numerus posterior deest, iure colligas Lambecium eum iam non repperisse ¹⁾. Fortasse etiam nunc in aliquo alicuius bibliothecae fasciculo latet.

Iam, ut de Hartungi versione iudicium feramus, is non solum, ut qui tantum ad codices conquirendos incitare vellet, permulta, quae non sunt titulorum ipsorum, praetermisit, sed etiam nonnullos titulos neglexit, quae diversis codicibus continentur contaminavit, permulta perperam intellexit, denique in quavis pagina tot errores commisit, ut eius versio auctoritatis fere nullius habenda sit.

Hanc autem versionem septem annis post quam in lucem prodiit iterum ²⁾ typis excudendam curavit Antonius Verderius in libello nunc fere non minus raro quam Hartungianus, cuius titulus est: ‚Supplementum epitomes bibliothecae Gesnerianae‘, Lugduni MDCLXXXV, inde a pag. 56 usque ad 64. Nihil is mutavit — nam quod nonnullae notae Hartungianae vel omissae vel falso loco positae sunt, id non eius, sed typographi culpa factum esse videtur — nisi quod epigramma Calamini praetermisit. Iam quoniam Hartungi ne uno quidem vocabulo mentionem fecit et libellus Hartungianus fere in oblivionem cecidit, ipse viris doctis, qui in hoc opusculum inciderent, eius auctor esse visus est. Quin etiam Lambecius, quem inspecto codice Vindobonensi praeterire non potuit opusculum Verderianum nihil aliud esse nisi versionem latinam textus graeci, peccavit cum non solum errores ab Hartungo commissos Verderio imputavit, sed etiam hunc e codice indolis a Vindobonensi diversae hausisse statuit.

Cum hac autem, quam de Hartungo, ut interprete et editore principe opusculi, proposui sententia

¹⁾ Item deest in recensu sane manco catalogorum, quem Nesselius catal. part. V. p. 151 praebet. Quod autem rursus in descriptione huius codicis facta a Kollaro (Suppl. p. 760) apparet, errore huius continetur egregio, ut qui Rhaedestum, cuius libri in parte altera codicis recensentur, pro patriarchio Constantinopolitano habuerit, quo errore non solum Harlesius (Supplem. ad introduct. in hist. linguae Graecae T. II p. 380), sed etiam Bernhardus (hist. litt. gr. I, 628) sese implicari passus est. ἡ *Ῥαιδεστός* vel τὸ *Ῥαιδεστόν* est nomen recentius oppidi, cui antea nomen fuerat Bisanthe, ab Iustiniano muniti (Procop. de aedif. IV, 9 coll. Cedren. II p. 564. Ioann. Scylitz. II p. 657. 714, 729 ed. Bonn). Apud Romanos ei nomen erat Rhaedesto (C. I. L. III, 728 et 729 coll. Wesseling ad Vet. Rom. Itiner. p. 176), nunc Rodosto. Eodem tempore quo hic catalogus consarcinatus est fuit sedes episcopi (histor. patriarch. p. 194 ed. Bonn. coll. Turcogr. p. 292); paulo post oppidum vidit Sponius (Reisen durch Italien, Dalmatien, Griechenland, Nürnberg 1713, p. 46).

²⁾ Nihil ad hanc opinionem redarguendam facit codex Reginensis lat. 1491, qui hos catalogos, ut apud Verderium leguntur, sine epigrammate Calamini continet, minime vero huius opusculi fons, sed propago habenda est. Exaratum enim esse hunc codicem saeculo XVII e libro excuso docet nota manu librarii atramento rubro ad verba textus *Philomenis comoediae* in margine posita: *in excusi margine invenio Philemonis*. Ceterum erravisse Bethmannum (Archiv f. ältere deutsche Geschichte XII, 321), cui notitia huius codicis debetur, dicentem in hoc codice catalogum Constantini Barini Patriarchae antecedere mihi est testis oculus Ignatius Guidius Romanus amicus.

aperte pugnant ea quae repperi in fasciculo III libri, cuius titulus est: ‚Nova librorum rariorum conlectio qui vel integri inseruntur vel adcurate recensentur‘, Halis Magdeb. 1710, p. 437. Quoniam enim catalogi ibi publicati ‚librorum manuscriptorum graecorum qui Constantinopoli apud Christianos olim adservabantur‘ cum Hartungiano ita consentiunt, ut ab eo omnino dirimi non queant, illic autem a Michaele Neandro, celebri scholae Ilfeldensis rectore, ex variis variorum litteris consarcinati esse dicuntur, alterutrum verum esse nequit. Ac revera ad opinionem in hoc libro propositam deducere poterant verba ipsa Neandri, qui his catalogis in calce libelli ‚Bedencken an einen guten Herrn und Freund. Wie ein Knabe zu leiten und zu unterweisen. Aufis neue zum dritten mal übersehen und gebessert.‘ (Islebi) MDLXXXII inde a fol. 66 editis hanc posuit inscriptionem: *Ex amicorum litteris, narrationibus et indicibus confectus catalogus librorum graecorum manu scriptorum rariorum necdum editorum, qui e rudibus bibliothecarum graecarum capta Graecia adhuc supersunt apud reverendissimos, reverendos, illustres et nobiles graecos christianos Constantinopoli in Thracia, quae imperii Turcici Europaei caput est.* Sed si eos accurate cum Hartungianis comparaveris, statim tibi eos ex his excerptos esse persuadebitur. Quocum convenit, quod Neander ipse in fine catalogi librorum dispersorum (fol. 69): *Sophoclis, inquit, omnia. Et multi libri autores et scriptores alii quos angustia chartae huius non potest capere.* Probabile igitur est catalogos Hartungianos per epistulas sive Hartungi sive amicorum, priusquam in lucem prodirent, Neandro impertitas esse.

Iam, ut reliqua fata quae fuerint libelli Hartungiani brevi persequar, paucis atque inter hos ne Crusio quidem, Hartungi amico, is in cognitionem venit. Si qui enim in hos catalogos Constantinopolitanos inciderunt ut Possevinus ¹⁾ in apparatus sacri tom. II append. fol. 44 usque ad 49 (Colon. Agripp. MDCVIII) ex opusculo Verderiano hauserunt. Pauci vero qui libellum Hartungianum in manibus habuerunt, ut Oncken ²⁾, de eius auctore et aetate quaerere omiserunt. Inter hos fuit etiam Britannus ille librorum rarorum codicumque amantissimus Thomas Phillipsius, qui hanc eius partem, quae est de bibliothecis, formis suis repetendam curavit ³⁾, sed, ut errores libelli item rarissimi pusillos silentio praeteream, parum scite fecit, et quod eius titulum esse voluit: *Bibliotheca urbis Constantinopolitanae. Anno 1578*, unde falsa oreretur opinio hoc ipso anno omnes codices enumeratos Constantinopoli fuisse, et quod ea quae Hartungus, ut ab ipso addita, in margine posuerat cum notis auctoris, quae sunt in textu ipso, contaminavit. Iam Zachariaeus de Lingenthal libellum, quem a Phillipsio dono acceperat, cum Naumanno communicavit, qui editoris principis pariter atque novi nomen ignorans eum in Serapeo (Anzeigeblatt XVII, p. 105 sq.) denuo repetivit, atque ita quidem ut sane nonnulla manifesto in eo peccata tacite corrigeret, sed novum eumque maiorem errorem committeret, quod titulo bibliothecae primae: *ex catalogo librorum hinc inde extantium a Grammatico exhibito* praetermisso in ambiguo reliquit, utrum titulus qui fuerat totius opusculi: *bibliotheca urbis Constantinopolitanae* ad hanc solam an ad omnes referendus esset.

Sed etiam codex Vindobonensis, postquam Lambecii consilium, de quo supra (p. 5) dixi, irritum evasit, in oblivione mansit, nisi quod Alter, bibliothecae custos, nonnulla ex eo excerpta ad Harlesium misit, quae hic in Supplemento ad introd. in hist. linguae Graec. T. II p. 372 sq. foras dedit.

Iam huic de origine et fati huius anecdoti quaestioni finem imponere possem, nisi requirere videretur auctoritas, quam in hoc studiorum genere iure habet Constantinus Sathas, vir de historia patriae investiganda optime meritus atque erga me ipsum Athenis commorantem posteaque maximae comitatus, ne silentio transirem quae is de hoc anecdoto proposuit in annali inscripto: *Annuaire de l'association pour l'encouragement des études grecques en France 1875 p. 189: Dans la bibliothèque impériale de Vienne*

¹⁾ Possevino sua debent Montefalconius palaeogr. graec. praef. p. XX, Caveus, qui in scriptorum ecclesiasticorum historia literaria, ut Allatus de Georgiis, passim ad eum provocat, Fabricius bibl. gr. VIII, 36 H.

²⁾ Cf. acta convent. philol. Hannover., Lipsiae 1865 p. 77. — Hartungum auctorem recte nominat Bernhardus (hist. litt. gr. I, 628).

³⁾ Quamquam epigramma Calamini omisit atque Hartungi ne uno quidem vocabulo meminit, tamen eam Hartungianum, non Verderianum opusculum expressisse satis certo demonstrant ii loci, quibus haec inter se discrepant.

existe un catalogue très-long des mss. grecs conservés aux bibliothèques de Constantinople vers 1570, rédigé sur la demande du célèbre Augerius Busbecke, alors ambassadeur de l'empereur Ferdinand près le sultan Selim II. Un bibliophile français Antoine du Verdier, seigneur de Vauprivas, ayant reçu de Constantinople à la même époque un autre catalogue de ces bibliothèques s'empessa de le publier à la fin de son ouvrage *Supplementum epitomes Bibliothecae Gesnerianae, Lugduni 1585 p. 57—59*. Du Verdier donne la liste à peu près complète des principales bibliothèques de Constantinople, c'est-à-dire:

1) Du Patriarcat, contenant 55 mss., 2) d' Antoine Cantacuzène 44, 3) de Michel Cantacuzène 57, 4) de Jacques Marmoreta 22, 5) de Jean Suzi 23, 6) de Manuel Eugenicus 35, 7) de Jean Grammaticus 174 Mss.

At haec quam vera sint, iam qui mea legerunt ipsi iudicare poterunt. Itaque ego satis habeo monuisse falso perhiberi Augerium Busbeckium qui iam anno CIOIOLXII rediit, Constantinopoli circa annum CIOIOLXX legatum Caesareum fuisse, item falso Antonium Verderium, qui nihil aliud nisi opusculum Hartungianum repetivit, eodem fere tempore alium catalogum Constantinopoli missum accepisse, denique bibliothecam eam, quae in ipso codice Vindobonensi titulo caret cuiusque catalogus a grammatico exhibitus dicitur ab Hartungo, fuisse Ioannis Grammatici. Quae si perpendimus, ne illud quidem, nisi certa documenta proferantur, credemus Busbeckii iussu hos catalogos confectos esse, praesertim cum negandum sit hunc codicem unquam Busbeckii fuisse, si verum est quod Lambecius (comment. I p. 35) observavit omnes codices Busbeckianos eius autographo insignitos esse.

Restat, ut, id quod iam Harlesius fieri cupiverat, de sorte harum bibliothecarum quae comperire potuerim in medium proferam.

Atque ut ab ea, de cuius fato constat, exordiar, bibliotheca Michaelis Cantacuzeni anno CIOIOLXXVIII Aprilis die XVII et sequentibus sub hasta venit et dispersa est. Plerique sane libri Crusio (Turcograec. p. 509 et 510) teste in Oriente remanserunt, cum a monachis Graecis, inter quos fuerunt etiam qui ex Athoe venissent, magni aestimarentur et emerentur, nonnullos tamen etiam in Germaniam migrasse certum est. Emit enim Gerlachius sibi testamentum novum cum psalterio atque Crusio chronicon incipiens ab exordio mundi et perveniens ad Michaelem Botaniatam usque et historiam patriarcharum qui post urbem captam Constantinopoli sederunt (Turcogr. p. 226, 68, 508), atque aliquanto post auctionem comparavit Sal. Schweigger in usum, ut videtur, Ioachimi de Sintzendorff oratoris Caesarei, quatuor evangeliorum ¹⁾ codicem membranaceum octingentorum fere annorum. Hi codices aequae atque reliqui, quos venisse Gerlachius (commentar. p. 484 et 501) diserte testatur, ubi nunc sint nescio. Quoniam autem plerique illorum in catalogo codicis Vindobonensis non recensiti sunt, manifestum est, id quod iam supra (p. 5) dixi, hoc non omnes, sed tantum qui rarissimi vel pretiosissimi viderentur, comprehensos esse.

Atque idem observare licet in catalogo bibliothecae Antonii Cantacuzeni, quam post huius obitum Georgium filium accepisse idem Gerlachius memoriae prodidit ²⁾. Nam e duobus codicibus huius bibliothecae, quos Gerlachius, catalogum eius adeptus, nuncupat (comment. p. 500) unus, quo acta synodi tertiae oecumenicae continebantur, in catalogo Vindobonensi occurrit, alter in cuius titulo (*ἐξήγησις διαφόρων εἰς πεντάτευχον*) explicando Gerlachius paululum dormitavit, non item. Hunc ipsum codicem in hac bibliotheca sic satis manuscriptis codicibus instructa anno CIOIOLXXXVII se vidisse testatur Georgius Dousa (de itinere suo Constantinop. p. 70). Hoc autem augustissimum volumen etsi Georgius Cantacuzenus diligentissime asservavit, tamen num reliqua tanti aestimaverit, valde dubium est; certe unum vendidit Georgio Dousae, qui ex eo cum Theodoro fratre primus Georgii Acropolitae chronicon edidit (l. I. p. 77 et 141). Ac ne hic quidem codex in catalogo Vindobonensi extat. Post illum annum hac bibliotheca quid factum sit, utrum extet necne ut scirem mihi non contigit.

Idem valet de bibliothecis reliquorum Graecorum principum, nisi quod ex hac re quod Clarkius circa

¹⁾ Schweigger, Ein neue Reyssbeschreibung p. 70.

²⁾ Cf. p. 6

annum XV huius saeculi Constantinopoli inter alias bibliothecam Suzi principis vidit, conicere licet hanc esse eam, quae, cum catalogus Vindobouensis consarcinaretur, penes Ioannem Suzum fuit. Reliquae quas hic sese examinasse testatur ¹⁾ bibliothecae principum Graecorum, (Ipsilanti, Morozi, Callimachi, Handtzerli, Maurocordati), sane aliorum sunt atque quos nominat hic catalogus; facile autem factum esse potest, ut reliquiae harum illas intrarent, quamquam seimus etiam codices, qui principum Graecorum fuerant, ut Maurocordati ²⁾ et Hantzerli, in Galliam et Britanniam portatos esse. De hac autem re non prius constabit, quam omnes etiam nunc Constantinopoli et in insula, cui Chalce nomen est ³⁾, extantes bibliothecae accuratissime excussae sint. Interim utile erit adire indices codicum quibus bibliothecae Occidentis recentiore tempore auctae sunt, si qua in iis dispiciantur, quae partem horum codicum ex illis bibliothecis venisse monstrent.

Patriarcha Constantinopolitanus, cuius codices in catalogo Vindobouensi olim locum tertium tenuerunt, dubitari potest utrum fuerit Metrophanes, qui in solio sedit ab anno CIOIOLXIII usque ad CIOIOLXXII, an Ieremias, huius usque ad finem anni CIOIOLXXVIII successor. Quorum illum codices graecos habuisse testatur Gerlachius horum quoque catalogum nactus (comment. p. 500): quem si haberemus, quaevis dubitatio sublata esset. Nunc quoniam alio loco (die XXVIII Decembris anni CIOIOLXXVII p. 425) duos tantum commemoravit, chronicon Manassis et *παράλληλα* Ioannis Damasceni, quos hic sese olim possedissem dixerat, nihil ex hac re, quod unus tantum eorum (*παράλληλα* Ioannis Damasceni) in nostro opusculo reperitur, huius indolem reputanti concludendum est. Etiam Ieremiam codices possedissem Gerlachii testimonio fulciri non potest; quos enim hic in patriarchatu sese vidisse chartis tradidit die XXI Ianuarii CIOIOLXXVI (p. 154), eos partem bibliothecae patriarchalis, quam postea (die XVIII Iunii CIOIOLXXVII) pluribus describit (p. 360), effecisse quominus statuas nihil obstat. Sed ne illud quidem praeefracte negaverim libros, quos catalogus Hartungianus nuncupet ‚Patriarchae Constantinopolitani‘, fuisse bibliothecae patriarchalis, etsi ad hanc opinioem stabiliendam quod Gerlachius ‚in patriarchatu‘ et *συναγωγήν ἐξηγήσεων ἀπὸ διαφόρων ἁγίων πατέρων καὶ διδασκάλων εἰς τὴν βιβλίον τῶν ψαλμῶν συλλεγείσαν παρὰ τοῦ ἱεροτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας Νικήτα* ⁴⁾ et Ioannis Chrysostomi fere omnia opera vidit ⁵⁾, non multum valet. Sed etiam de hac re fortasse constabit, si catalogum codicum hodie in bibliotheca patriarchae Constantinopolitani asservatorum nacti fuerimus ea quam haec aetas requirit diligentia elaboratum. Tum demum apparebit quo iure Miller eam parvi pretii esse dixerit ⁶⁾; eidem bibliothecam patriarchae Hierosolymitani Constantinopolitanam nihil fere nisi opera theologica continere dicenti iam nunc noti ⁷⁾ catalogi repugnant.

Nihil de ‚catalogo librorum hinc inde extantium a grammatico exhibito‘ certi statuere possumus, cum ne fides quidem huius inscriptionis, si recta sunt, quae supra (p. 9) de subscriptionibus codicis Vindobouensis disputavi, extra dubitationem posita sit.

Denique Rhaedesti utrum adhuc bibliotheca extet comperire non potui.

Sed haec haecenus. Iam sequatur opusculum ipsum.

¹⁾ Travels III p. 68: *Greek Mss. (at Constantinople) we had an opportunity of examining a great variety of volumes brought from the Isle of Princes and from the private libraries of Greek princes resident at the Phanar (Ipsilanti, Moroozi, Callimachi, Soozo, Handtzerli, Marrocordato). It is true, many of them were of little value and some others of more importance the owners were unwilling to sell.* et p. 70: *Prince Alexander Bano Hantzerli had a magnificent collection of Greek Mss. Some of the Mss. now in the Bodleian were originally in his possession.*

²⁾ Cf. Hasium de Ioanno Lydo praef. ed. Bonn. p. 41.

³⁾ Ad hanc bibliothecam accuratius examinandam hortatur Tischendorfius (Reise in den Orient II, 298) cf. Zachariae Reise in den Orient p. 303.

⁴⁾ Vide epistolam Gerlachii ad Crusium datam in editione Chytraei or. de statu eccl. in Graecia, Francofurti 1583 p. 171 et cf. Crusii Turcograeciam p. 490.

⁵⁾ Comment. p. 360.

⁶⁾ Compte Rendu de l'acad. des inser. et belles lettres 1865 N. S. T. I p. 26. Mélanges de litt. grecque p. III.

⁷⁾ V. Bethmann in Archiv für ältere deutsche Geschichte IX, 645. (Coxo) report on the Greek Mss. yet remaining in libraries of the Levant, London 1858. Sathas *μεσαιωνική βιβλιοθήκη* I p. 285—312.

1. Κωνσταντίνος ὁ μέγας ἔστησε τὸν πορφυροῦν κίονα ἐν τῷ φόρῳ τῷ πλακοτῷ¹⁾ καὶ ἄνω τὴν στήλην αὐτοῦ· ὅταν δὲ ἐπαράλαβαν οἱ Βενέτικοι τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου Δοίκα τοῦ Μουρτζούφλου²⁾, ἔρηξαν³⁾ πῦρ καὶ ἔκαυσαν τὸ πορφυροῦν κίονιον, καὶ ἔπεσε· Μιχαὴλ δὲ ὁ πρῶτος τῶν Παλαιολόγων πάλιν ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τὰς χεῖρας τῶν Λατίνων, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Μανουὴλ ἀνεκαίνισε τὸν κίονα, καὶ φαίνεται ἕως τὴν σήμερον. ἔγραψε δὲ [καὶ τὸ] γύρω⁴⁾ καὶ τὸ κάτωθεν ἐπίγραμμα, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ ἄνωθεν οὕτως·

Τὸ θεῖον ἔργον ἐνθάδε φθαρὲν χρόνῳ
καινοῖ Μανουὴλ εἰσεβῆς αὐτοκράτωρ.

2. εἰς τὸ μαράτι τοῦ σουλτάν Μεμέτ ἔνε ἓνα μάρμαρον· καὶ ἐκεῖ λίγουν ἔνε Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ὁ τάφος. ἔχει δὲ καὶ γράμματα ἐλεγείου⁵⁾ οὕτως·

Κύδνω⁶⁾ ἐπ' ἀργυρόεντι ἀπ' Εὐφρήταο ῥοάων⁷⁾
Περσίδος ἐκ γαίης ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ
κινήσας στρατιῆν⁸⁾ τόδ' ⁹⁾ Ἰουλιανὸς λάχε σῆμα¹⁰⁾,
ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός¹¹⁾ τ' αἰχμητής.

3. Ἐπὶ τῆς βασιλείας Οὐάλεντος Προκόπιος τις ὁ ἀνεψιὸς Ἰουλιανοῦ ἐκράτησε τοῦ Βυζαντίου προδοθεὶς δὲ¹²⁾ παρὰ τῶν οἰκείων καὶ προσδεθείς ἐκ τῶν σκελῶν δύο δένδροις βίβη κλιθεῖσι¹³⁾ τῶν δένδρων ἀνεθέντων διεσπάσθη ὁ δειλίαιος· καθρέθη δὲ τότε καὶ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως Χαλκηδόνας, ὡς τῶν αὐτῆς πολιτῶν τὰ Προκοπίου φρονοόντων· ὧν καθαιρουμένων εὐρέθη πλάξ ἐν τοῖς θεμελίοις αὐτῶν ἔχουσα γράμματα ταυτί·

Ἄλλ' ὅτε δῆ¹⁴⁾ νύμφαι ἱερὸν κατὰ ἄστν χορεῖην
τερπόμεναι στήσονται ἐυστεφείας κατ' ἀγνιάς¹⁵⁾
καὶ τεῖχος λουτροῖσι πολύστονον ἔσσειται ἄλκαρ,
δῆ τότε μυρία φῦλα πολυσπερέων ἀνθρώπων
ἄγρια¹⁶⁾, μαργαίνοντα, κακῆν ἐπιειμένα¹⁷⁾ ἀλκῆν,
Ἰστρου Κιμμερίοιο πόρον διαβάντα σὺν αἰχμῆ¹⁸⁾
καὶ¹⁹⁾ Σκυθικὴν ὀλέσει χώραν καὶ Μυσίδα²⁰⁾ γαῖαν·
Θρηκίης²¹⁾ δ' ²²⁾ ἐπιβάντα σὺν ἐλπῖσι²³⁾ μαινομένησιν²⁴⁾
αὐτοῦ κεν βιότοιο τέλος καὶ πότμον ἐπίσποι.

4. Φωκᾶς ὁ τύραννος ἐπαναστὰς ἔλαβε ζῶντα Μαυρίκιον τὸν βασιλέα καὶ Κωνσταντίαν τὴν βασίλισσαν αὐτοῦ καὶ πέντε τέκνα ἄρσενικά καὶ τρεῖς θυγατέρας· καὶ ἀνείλε πρῶτον ὁ τύραννος τοὺς παῖδας καὶ τὴν γυναῖκα, εἶτα τὸν Μαυρίκιον· καὶ ἔθαψαν ὁμοῦ πάντα εἰς ἓνα τάφον· ὕστερον δὲ ἔγραψαν καὶ τὸ κάτωθεν ἐλεγεῖον²⁵⁾ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἄνω εἰς τὴν πλάκην τοῦ μνημείου γλυπτὸ· καὶ φαίνεται ἕως τὴν σήμερον οὕτως·

1) C. πλακοτῷ. 2) C. μουρτζουφλα. 3) C. ἔρηξαν. 4) τριγύρω W. 5) C. ἐλεγεῖον. 6) C. Κύδνω. 7) C. ἐφρήτα ῥοάων. 8) C. στρατιάν. 9) C. τόδε. 10) C. σῆμ'. 11) C. κρατερός. 12) addidi e Zonara XIII, 16. 13) C. βία κλιθεῖσι. 14) C. δέ. 15) C. ἀγνιάς. 16) C. ἄγρια. 17) C. ἐπιειμένα. 18) C. συναχμῆ. 19) addidi e Zonara et Socrate hist. eccl. IV, 8. 20) C. μυσίδα. 21) C. θρηκίης. 22) C. om. 23) C. συνελπίσι. 24) C. μαινομένησιν a. m. 1 corr. in μαινομαίνουσιν. 25) C. ἐλεγεῖον.

"Αδ' ἐγὼ ἢ τριτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων βασιλῆων,
 Τιβερίου θυγάτηρ, Μαυρικίου δὲ¹⁾ δάμαρ,
 ἢ πολύπαις βασιλεία καὶ ἢ δεΐξασα λοχείη²⁾,
 ὡς ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυκοιρανίη,
 κείμεαι σὺν τεκέεσσι³⁾ καὶ ἡμετέρω παρακοίτη
 δήμου ἀτασθαλίη καὶ μανίη στρατιῆς·
 τῆς⁴⁾ Ἐκάβης ἔτλην πολὺ χεῖρονα, τῆς Ἰοζάστης·
 αἱ αἱ τῆς Νιόβης ἔμπροσθς εἶμι νέκυς·
 ναὶ ναὶ τὸν γενέτην⁵⁾, τί μᾶτην τὰ νεογνὰ ἔκτειναν⁶⁾
 ἀνθρώπων κακίης μηδὲν ἐπιστάμενα;
 ἡμετέροις πετάλοισι κατάσκιος οὐκέτι Ῥώμη·
 οἷζα γὰρ ἐκλάσθη θρηικίοις⁷⁾ ἀνέμοις.

5. ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ περίεσι⁸⁾ λίθος ἓνας μεγάλος τετράγωνος, καὶ ἔνε ἀπάνω εἰς τέσσαρα ἀξάρια μπρούντζινα⁹⁾ λέγουσιν δὲ οἱ πολλοί, ὡς καὶ φαίνεται ἢ ἀλήθεια, οὐ ὁ μέγας Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς τὸ ἤφερεν ἐκ τῆν Ἰωβάδα διὰ θαλάσσης· ἔγλυψε δὲ καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ κάτωθεν, καὶ φαίνεται ἕως τῆν σήμερον οὕτως·

Κίονα τετράπλευρον αἰὶ χθονὶ¹⁰⁾ κείμενον ἄχθος
 μούνος ἀναστήσαι¹¹⁾ Θεοδόσιος βασιλεὺς
 τοῖ μῆσας Πρόχλος ἐπεκέλετο καὶ τόσος ἔστη
 κίων ἡελίοις¹²⁾ ἐν τριάκοντα δίο.

6. ἐν τῷ ἵπποδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ εἶπομεν ὀπισθεν, ἔνε ἓνα κτίσμα τετράγωνον ὑψηλόν, ὅπου φαίνεται ἕως τῆν σήμερον· λοιπὸν τὸν παλαιὸν καιρὸν τὸ εἶχαν τὸ αὐτὸ κτίσμα σκεπασμένον ὄλον τεργηέντως μετὰ σιδήρου λεπτοῦ κατασκευασμένου· ἄνω δὲ εἰς τὸ τετράπλευρον εἰς τῆν κορυφὴν εἶχαι βαλμένο ἓνα λιθάρι μέγαλο, ὃ καλεῖται μαγνίτης· παρὰ δὲ τῶν Λατίνων ὁ λίθος καλεῖται πέτρα καλαμίτια· καὶ τῆ μὲν νυκτὶ ἔμεινε ὁ σίδηρος ἐν τῷ τετραγώνῳ κτίσματι¹³⁾ ἡσύχως· ἐν δὲ τῇ ἡμέρῃ ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου καὶ πυρρῶμενος [ὁ λίθος] ἀπὸ τούτου ἕως τῶν τεσσάρων ὥρῶν τῆς ἡμέρας ἐλάμβανεν ὁ λίθος ὁ μαγνίτης φυσικῶ¹⁴⁾ τιμὴν τὸν σίδηρον ὄλον ἄνω, καὶ ἐφαίνετο εἰς ὕψος μέγα· ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως τοῦ προσκληθέντος¹⁵⁾ πορφυρογεννήτου, υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ, ἔπεσε ἐπὶ ἀνέμου στροβίλου¹⁶⁾ μετὰ δὲ τούτου τὸν Κωνσταντίνον ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥωμανὸς ὁ πορφυρογεννητός καὶ ψήφῳ τῆς συγκλήτου καὶ τῆς γεροσσίας ἀνήγειρε πάλιν τὸ αὐτὸ τετράγωνον σχῆμα¹⁷⁾ καὶ καλλώτερον¹⁸⁾ ἀνέδειξε¹⁹⁾ ἔγραψε δὲ καὶ τὸ κάτωθεν ἐπίγραμμα, καὶ ἡύρισκεται ἕως τῆν σήμερον καὶ ἔχει οὕτως·

Τὸ τετράπλευρον θαῦμα τῶν μεταρσίων
 χρόνῳ φθαρὲν νῦν Κωνσταντίνος δεσπότης,
 οὗ Ῥωμανὸς²⁰⁾ παῖς, δόξα²¹⁾ τῆς σκηπτουχίας,
 κρεῖττον νεουργεῖ τῆς πάλαι θεωρίας·
 ὁ γὰρ κολοσσὸς θάμβος ἦν ἐν τῇ Ῥόδῳ,
 καὶ χαλκὸς οὗτος θάμβος ἐστὶν ἐνθάδε.

7. Τῆν σήμερον ἡμεραν εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἤγουν εἰς τῆν Πατριαρχίαν τῆν Παναγίαν εἶναι γράμματα γλυπτὰ τὸ γύρωθεν τῆς ἐκκλησίας ὡσπερ ἓνα ζωνάρι καὶ ὡς δηλοῦν τὰ γράμματα καὶ αἱ ἱστορίαι αἱ παλαιαί, ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου Κομνηνοῦ τοῦ πορφυρογεννήτου ἦτον ἓνας ὀνόματι Μιχαὴλ Δούκας Γλαβᾶς, καὶ ἐτίμησέ τον ὁ βασιλεὺς πρωτοστράτορα καὶ ἔδωκέν τον τὸ φροσσάτον ὄλον τὸ ὄμματὸν καὶ ἐμπιστεύθη του²²⁾ καὶ ἀπίστευεν αὐτὸν κατὰ Περσῶν ἤγουν τῶν Κιζιλμπασιδῶν²³⁾ καὶ ἐπολέμησε καὶ ἐπόρθησε πολλὰς χώρας τῶν Περσῶν καὶ τελείως ἠγάγησε πολλοὺς· ὁ αὐτὸς δὲ πρωτοστράτωρ εἶχε γυναῖκα ὀνόματι Μάρθα, καὶ ἦτονε²⁴⁾ μαθηματικὴ εἰς τὰ γράμματα πολλὰ καὶ εἰς τῆν φιλοσοφίαν ἐμπειρῆ²⁵⁾ καὶ ἰδόντας²⁶⁾ τὸν ἄνδρα αὐτῆς οὐ ἐποίησε χρόνους τρεῖς εἰς τὸ στρατοπέδον, γὰρ πολεμιά²⁷⁾ τὸν Πέρσην,

¹⁾ C. τε. ²⁾ C. λοχίη. ³⁾ τέκεσαι. ⁴⁾ v. 7 in C. post v. 8 extat. ⁵⁾ C. γενέταν. ⁶⁾ C. ἐκτειναν. ⁷⁾ C. θρηικίοις
⁸⁾ C. ὅπερ ἐστι. corr. W. ⁹⁾ C. μπρούντζινα. ¹⁰⁾ C. αἰχθονι. ¹¹⁾ C. ἀνεστήσαι. ¹²⁾ C. ἡ ἐλίοις. ¹³⁾ C. σχήματι a. m. ¹⁴⁾ corr. in
 κτίσματι. ¹⁵⁾ C. φυσικό. ¹⁶⁾ C. προκληθέντος. ¹⁷⁾ C. στροβίλλου. ¹⁸⁾ C. κτίσμα? ¹⁹⁾ C. καλλώτερον. corr. W. ²⁰⁾ ἀπέδειξε? W.
²¹⁾ C. παῖς Ῥωμανός. ²²⁾ C. δόξης. ²³⁾ C. ἐμπιστεύθητον. ²⁴⁾ Qui sint, nescio. ²⁵⁾ C. ἦτο και. ²⁶⁾ C. ἐμπειρην. corr. W. ²⁷⁾ C.
 εἰδόντας. ²⁸⁾ C. πολεμιά. corr. W.

συνκόνεται καὶ γίνεται καλογοραία καὶ κείρεται μοναγῆ καὶ τὰ ὀσπήτιά της τὰ πατριζὰ τὰ ἔκαμε μοναστήριον γυναικείον· καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὠνόμασε¹⁾ Χριστὸν²⁾ καὶ ἔναι ἕως τὴν σήμερον εἰς τὸ κριζικιοσιμί³⁾ καὶ κρίζουν τα⁴⁾ οἱ παλαιοὶ τῆς κυραμύρας τὰ ὀσπήτια· λοιπὸν ὅταν ἦλθεν ὁ ἄνδρας της ἀπὸ τὸν Πέροην μετὰ τοῦ στρατοῦ, ἤϊρεν τὴν γυναϊκίαν του καλογοραίαν· τότες οὖν⁵⁾ ἀρῆκε καὶ αὐτὸς τὸν στρατὸν καὶ ἔγινε μοναχὸς καὶ τὰ ὀσπήτιά του τὰ⁶⁾ πατριζὰ τὰ ἔκαμε μοναστήριον ἀνδρῶν· καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐπιωνόμασε Παναγία ἢ Παμμακάριστος· μετὰ ταῦτα ἀπόθανε πρῶτον ἐκεῖνος καὶ ἔθαμαν αὐτὸν μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὡσάν⁷⁾ τὸν ἐκίδευσαν, ἦλθε ἡ γυναϊκά του ἡ καλογοραία, ἣν εἶπωμεν⁸⁾ ἄνωθεν, καὶ ἔκαμε τὸ ἐπίγραμμα, ὁποῦ ἠρῶσκειται γέρωθεν τῆς ἐκκλησίας τοῦ πατριαρχείου,⁹⁾ καὶ ἔχει¹⁰⁾ οὕτως·

Μὴ πάλιν εὐρῶν ὁ στρατός σε συγγέη¹¹⁾
 κᾶν δεῦρο τὸν γοῦν ἐκτινάξας¹²⁾ ἐκρύβης,
 ἢ¹³⁾ τοῦ πάχους ἰεύσαντος ἀρπαγῆς¹⁴⁾ ἄνω,
 πάνοπλον ἄφεις ἐκχερμῆς τῷ παττάλω —
 τὰς γὰρ ἐπὶ γῆς ἐβδελύξω πασιτάδας,
 ἐν εὐτελεῖ τρίβωνι¹⁵⁾ φυγῶν τὸν βίον
 καὶ πρὸς νοητοὺς ἀντετάξω¹⁶⁾ σατράπας
 στερρᾶν¹⁷⁾ μετενδῶς ἐκ θεοῦ πανοπλίαν —
 ὡς ὄστρεον γοῦν ὀργάνωσαι¹⁸⁾ τὴν στέγην,
 ἢ κόχλον ἢ κάλυκα¹⁹⁾ κεντρῶδους βάτου,
 μάρμαρέ μου, πορφύρα γῆς ἄλλης²⁰⁾ [ξένης] ῥόδον,
 εἰ καὶ τρυγηθὲν ἐκπιέξῃ τοῖς λίθοις,
 ὡς καὶ σταλαγμοὺς προσξενεῖν μοι δακρύων,
 αὐτὸς δὲ καὶ ζῶν καὶ θεὸν ζῶντα βλέπων
 ὡς νοῦς καθαρὸς τῶν παθῶν τῶν ἐξ ἕλης,
 τὸν σὸν πάλιν θάλαμον εὐτρέπιζέ μοι.
 ἢ σύζυγος πρὶν ταῦτά σοι Μάρθα γράφει,
 πρῶτοστράτωρ κάλλιστε καὶ τεθαμμένων.

δ. ταῦτά εἰσι τὰ βιβλία τοῦ ἐντιμοτάτου καὶ θεοσεβεστάτου παπᾶ κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Βαρήνου καὶ μεγάλου σακελλαρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας.

α'. ἀριστείδους ῥήτορος.

β'. τοῦ μεγάλου βασιλείου καισαρείας καππαδοκίας ἐρμηνεῖα εἰς τὰς ὁράσεις ἡσαίου τοῦ προφήτου.

γ'. τοῦ αὐτοῦ μεγάλου βασιλείου τὰ ἠθικά.

δ'. τοῦ αὐτοῦ μεγάλου βασιλείου κατ' ἐννομίῳ τοῦ πνευματομάχου λόγοι ἀντιρρητικοί.

ε'. ἀγαπητοῦ διακόνου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ διδασκάλου γεγονότος τοῦ βασιλέως ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου πρὸς τὸν αὐτὸν βασιλέα ἰουστινιανὸν βιβλία ἧτοι²¹⁾ τμήματα δώδεκα.

ς'. γραμματικὴ γρηγορίου τοῦ θεολόγου.

ζ'. Ἰωσήπου²²⁾ τοῦ ἑβραίου ἱστορία περὶ ἰουδαϊκοῦ πολέμου.

η'. τοῦ αὐτοῦ Ἰωσήπου τοῦ ἑβραίου βιβλίον ἢ ἀρχαιολογία.

θ'. τοῦ αὐτοῦ Ἰωσήπου ἱστορία περὶ τοῦ ἐπιφανοῦς βασιλέως ἀντιόχου καὶ τῆς ἀλώσεως τῆς ἐπ' αὐτοῦ γεναμένης ἐν ἱερουσαλήμ καὶ περὶ τῶν μακκαβαίων.

ι'. συμμάχου τοῦ ἑβραίου ἐρμηνεῖα εἰς τὸ τοῦ δαβὶδ ψαλτήριον.

ια'. τοῦ αὐτοῦ συμμάχου ἐρμηνεῖα εἰς ἅπαντα τῆς θείας καὶ παλαιᾶς γραφῆς.

ιβ'. ἀναστασίον τοῦ σιναιῦτος βίβλος ἢ καλουμένη ὁδηγός.

¹⁾ C. ὀνόμασε. ²⁾ Χριστὸν γώρας? V. Gillium de topogr. Const. ed. Banduri imp. Orient. I. 324. ³⁾ Quid sit, nescio. κουρουκιοσιμί W. ⁴⁾ C. το. corr. W. ⁵⁾ C. τότε σὸν corr. W. ⁶⁾ C. τούτα. ⁷⁾ C. ὡς ἄν. ⁸⁾ C. ἡ εἶπωμεν. ⁹⁾ C. πατριαρχίου. ¹⁰⁾ C. ἔχων. ¹¹⁾ C. συγγέει. ¹²⁾ C. ἐκτινάξας. ¹³⁾ C. ἢ. ¹⁴⁾ C. ἠρπάγη. ¹⁵⁾ C. ἐνευτελεῖ τρίβωνι. ¹⁶⁾ C. ἀντετάξω. ¹⁷⁾ C. στερρᾶν. ¹⁸⁾ C. δ' ὄν ὀργανωσει. corr. W. ¹⁹⁾ C. ἢ κοχλοηκαλυκα. corr. W. ²⁰⁾ del. W. ²¹⁾ C. ἧτοι, ut constanter. ²²⁾ C. Ἰωσήπου, ut constanter.

- ιγ'. τοῦ αὐτοῦ ἀναστασίου βιβλὸς ἢ καλουμένη ἀγκυρωτός.
- ιδ'. νεῖλου μοναχοῦ καὶ ἐγκλείστου τοῦ φιλοσόφου δογματικῆ πανοπλία κατὰ πασῶν τῶν αἰρέσεων.
- ιε'. πανσανίου ἱστορία παλαιά.
- ισ'. φωτίου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως ἐρμη-
νεία εἰς τοὺς κανόνας.
- ισ'. Θεοδώρου τοῦ προδρόμου τοῦ καὶ πτωχοῦ λε-
γομένου ἐρμηνεία εἰς τοὺς ἱαμβικούς κανόνας
τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν.
- ιϋ'. μαρουῖλ τοῦ καμαριώτου καὶ μεγάλου ῥήτορος
τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κωνσταντινουπόλεως
ἐρμηνεία εἰς τοὺς χρησιμοὺς σιβύλλας τῆς ἐν-
θαρίας καὶ περὶ βίου καὶ ἀναστροφῆς αὐτῆς.
- ιδ'. μαρουῖλ τοῦ μωσχοπούλου προγυμνάσματα εἰς
τὰ γραμματικά, ποιητικά, ῥητορικά, λογικὰ μικρὰ
καὶ μεγάλα, εἰς τὰ φυσικὰ καὶ εἰς τὰ μετὰ τὰ
φυσικὰ.
- κ'. μαρουῖλ τοῦ κορινθίου καὶ μεγάλου ῥήτορος
τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κωνσταντινουπόλεως
ἀπολογία δεκατέσσαραι πρὸς τὴν ἐν φλωρεντίᾳ
ἀγθόην σύνοδον καὶ περὶ τὰς ¹⁾ ἀτοπίας τῶν
λατίνων κεφάλαια ἑβδομήκοντα τέσσαρα.
- κα'. ἀρσενίου φιλοσόφου μητροπολίτου γεναμένου
μονεμβασίας τῆς πελοποννήσου ²⁾ ἐρμηνεία εἰς
τὰς ἑννέα κωμωδίας τοῦ ἀριστοφάνους.
- κβ'. Θεοδώρου ἐπισκόπου ἀμασειᾶς ἐρμηνεία εἰς
τὸν ἐκκλησιαστικὴν καὶ εἰς τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων.
- κγ'. τοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου ἀμασειᾶς δογματικῆ παν-
οπλία κατὰ Ἰουδαίων, ἀρμενίων καὶ σαρακηνῶν.
- κδ'. νικολίου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως ἐρ-
μηνεία εἰς ἅπαντα τῆς θείας γραφῆς.
- κε'. ἡ ἐξηκοντῆ βιβλὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου κατὰ
ἀλφάβητου στοιχείου. ³⁾
- κς'. μάρκου μουσοῦρου τοῦ φιλοσόφου ἐρμηνεία καὶ
συναγωγή μεγάλη εἰς τὰς ἑννέα κωμωδίας τοῦ
ἀριστοφάνους.
- κζ'. μαρουῖλ τοῦ καμαριώτου καὶ μεγάλου ῥήτορος
εἰς πλάτωνα καὶ ἀριστοτέλην.
- κη'. τοῦ αὐτοῦ μαρουῖλ τοῦ καμαριώτου ἀπόδειξις
εἰς τὰς ὀμίηρου ἑσπερίας καὶ εἰς τὸν βίον
αὐτοῦ.
- κθ'. γεωργίου τοῦ γεμιστοῦ ἐρμηνεία εἰς τὰς πέντε
φωνὰς τοῦ ἀριστοτέλους καὶ εἰς τὰς δέκα κατη-
γορίας.
- λ'. γενναδίου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως βι-
βλίον μεγάλο περὶ τῆς καθολικῆς θεολογίας

- πῶς ὁ πατήρ ἀγέννητος καὶ πῶς ὁ υἱὸς γεννητός
καὶ πῶς τὸ πνεῦμα ἐμπορευτὸν καὶ πῶς τρία
καὶ πῶς τὰ τρία ἐν καὶ πάλαι ⁴⁾ τὸ ἐν τρία καὶ
διὰ τί ἡ ἰδιότης τοῦ πατρὸς ἄλλη καὶ τοῦ υἱοῦ
ἄλλη καὶ τοῦ πνεύματος ἄλλη καὶ πῶς ἐν τῇ ⁵⁾
τάξει ὁ πατήρ πρῶτος καὶ ὁ υἱὸς δευτερεῦει καὶ
τὸ πνεῦμα τρίτον εἶναι τῇ τάξει.
- λα'. τοῦ αὐτοῦ γενναδίου πατριάρχου κωνσταντινου-
πόλεως τοῦ σχολαρίου ἐρμηνεία περὶ τῆς ἁγίας
τριάδος· οὐ ἢ ἀρχή· ποιήσωμεν ⁶⁾ ἄνθρωπον
κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν ⁷⁾· ὁ
πατήρ οὗτος.
- λβ'. κυροῦ ἀνδρέα τοῦ ντόνου ⁸⁾ τοῦ κρητὸς λύσις
εἰς ἅπαντας τὰς ἐρμηνείας τῆς θείας γραφῆς.
- λγ'. Θεοδώρου τοῦ προδρόμου τοῦ καὶ πτωχοῦ λε-
γομένου βιβλία ἤτοι τμήματα δώδεκα περὶ
ὀρθογραφίας.
- λδ'. νικολίου φιλοσόφου τοῦ πρωτασκηστή ⁹⁾ τοῦ
λεγομένου ἐρμηνεία εἰς πάντας τοὺς βασιλικοὺς
νόμους.
- λε'. ἰωάννου μητροπολίτου γαλκιδόνης ἀπόδειξις εἰς
τὴν πενθέκτην σύνοδον καὶ εἰς τοὺς κανόνες
αὐτῆς.
- λς'. ἰωάννου ἀναγνώστου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας
ἱστορία καὶ βίος ¹⁰⁾ τοῦ ἁγίου καὶ ἰσαποστόλου
μεγάλου κωνσταντίνου.
- λζ'. συμειῶν μοναχοῦ τοῦ νέου θεολόγου ἐρμηνεία
περὶ τῆς ἁγίας τριάδος.
- λη'. γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου νύσσης λόγιοι ἀντιρρη-
τικοὶ κατὰ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.
- λιθ'. τοῦ αὐτοῦ γρηγορίου νύσσης ἐρμηνεία συνοπτικῆ
εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον καὶ ἀδιαίρετον
τριάδα.
- λι'. φαλάριδος ἐπιστολαὶ ῥητῆ ἤτοι ἑκατὸν σαραν-
ταοκτώ.
- μα'. βημαρχίου παρῶφρασις εἰς τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια.
- μβ'. ζαχαρίου ῥήτορος ἱστορία ἐκκλησιαστικῆ.
- μγ'. Θεοδωρίτου ἐπισκόπου κύρρου ¹¹⁾ ἐρμηνεία εἰς
τὸ δωδεκαπρόφητον.
- μδ'. φρονίχου ¹²⁾ λεξικὸν κατ' ἐπιστήμην πάντων ὡραίων.
- με'. διάλογος τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ
δημητρίου τοῦ χρυσοῦ ἀναίρετικὸς τοῦ λόγου,
ὃν ἔγραψε κυρὸς δημήτριος ὁ κυδώνης κατὰ
τοῦ μακαρίου Θεσσαλονίκης κυροῦ νεῖλου τοῦ
καβάσι· τὰ πρόσωπα· Θωμᾶς, νεῖλος, κυ-
δώνης, χρυσοῦλας.

¹⁾ τῆς? ²⁾ C. πελοποννήσου. ³⁾ C. στοιχείου. ⁴⁾ C. πάλαι, ut constanter. corr. W. ⁵⁾ C. τῇ τῇ. ⁶⁾ C. ποιήσωμεν.
⁷⁾ C. καθομοίωσιν. ⁸⁾ C. τούττου cf. Fabric. bibl. gr. VI, 335 et 355. ⁹⁾ C. πρωτασκηστή. ¹⁰⁾ C. βίου. ¹¹⁾ C. κύρρου, ut con-
stanter. ¹²⁾ C. φρονίχου.

9. τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ Ιακώβου τοῦ μαρμαρέτου.
- α'. ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ ζωναρά ἐρημνεία εἰς πάντας τοὺς κανόνας τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ τῶν τοπικῶν συνόδων ἔτι καὶ τῶν ἁγίων ἐπιτὰ οἰκουμηνικῶν συνόδων· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.¹⁾
- β'. κωνσταντίνου τοῦ ἁρμενοποίλου νόμος κοιτῶν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ κοιτηρίου, τμήματα ἐξ· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- γ'. ἱστορικὸν γεωργίου τοῦ κεδρηνοῦ ἔργον χρονικὸν καὶ ἀρχινῶ²⁾ ἀπὸ κτίσεως κόσμου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βεβράκινο.
- δ'. ἱστορικὸν κυροῦ νικηφόρου τοῦ γρηγοῦ ἔργον ἱστορία ἐκκλησιαστικῆ· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ε'. ἱστορικὸν κυροῦ μαγίστου τοῦ σήθ, χρονικὸν εἰς κοινὴν γλῶτταν· καὶ ἀρχίζει ἀπὸ κτίσεως κόσμου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- ς'. ὀνειροκρίτης ἀκριβῆς κυροῦ νικηφόρου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως κατὰ ἄλφαβήτου στοιχείου³⁾ καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ζ'. ἰωάννου γραιμματικοῦ τοῦ χοιροβοσκῶ ἐρημνεία εἰς τὰ ὀκτώ μέρη τοῦ λόγου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- η'. παναλέοντος⁴⁾ διακόνου καὶ ἐγκλείστου λόγοι πανηγυρικοὶ τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἔργον τῶν δώδεκα μηνῶν εἰς τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας καὶ δεσποτικὰς ἑορτάς.
- θ'. κυροῦ ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος ἐρημνεία εἰς τὸν ἅγιον διονύσιον τὸν ἀρεοπαγίτην, ἐπίσκοπον⁵⁾ ἀθηνῶν, ἱεραρχία οὐρανία, μυστικὴ θεολογία· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ι'. εὐκλείδους βιβλίον, ὅλον τὸ κείμενον· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ια'. ὠριγένους ἐρημνεία εἰς τὸ τοῦ δαβὶδ ψαλτήριον καὶ πάλαι εἰς τὴν ἐρημνείαν τοῦ ὠριγένους ἐχει λῦσιν τῆς ἐρημνείας ἰωάννης ὁ μαρσοποδᾶς⁶⁾ μητροπολίτης τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως εὐχαϊτῶν· καὶ ὁ αὐτὸς ὠριγένης, ὅπου ἔχει τὴν αὐτὴν ἐρημνείαν, ἔνε νόμος τοῦ ἁγίου ἱππολύτου⁷⁾ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ιβ'. τοῦ αὐτοῦ ὠριγένους ἐρημνεία εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων καὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς παύλου τοῦ ἀποστόλου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.

- ιγ'. γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως βιβλίον θεολογικόν, ἧς⁸⁾ ἡ ἀρχή· ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιὰ καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ιδ'. μανουὴλ τοῦ μοσχοποίλου γραιμματικῆ· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ιε'. γερμανοῦ πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως λόγοι πανηγυρικοὶ· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ισ'. νικίτα μητροπολίτου ἡρακλείας ἐρημνεία εἰς τὸν γρηγόριον τὸν θεολόγον ἀποκρίαι⁹⁾ καὶ λίσεις· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ισ'. τοῦ ἁγίου ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐρημνεία εἰς τὸ τοῦ δαβὶδ ψαλτήριον· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- ιη'. τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας λόγοι διαλεκτικοὶ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ἀθανασίου καὶ τοῦ ἁρείου, ὡς ἐδιδακτικῆσαν ἐνώπιον τοῦ εἰσεβεστάτου καὶ ἡγετορίστου καὶ ἰσαποστόλου κωνσταντίνου εἰς τὴν ἁγίαν πρῶτην σύνοδον τὴν γεραμένην ἐν νικαίᾳ τῇ πύλει τῆς βιθυνίας¹⁰⁾ καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- ιθ'. τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ἀθανασίου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας¹¹⁾ λόγοι πανηγυρικοὶ εἰς τὰς δώδεκα ἑορτάς τὰς δεσποτικὰς ἔτι καὶ μερικῶν ἁγίων ἑορταζομένων εἰς τὴν πρώτην τοῦ σεπτεβρίου, τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδίκτου, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἁσπεμίου, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος διμυτρίου τοῦ μυροβλήτου, τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἡλίππου, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν εἰσεβίου ἐπισκόπου παμφίλου καὶ ἄλλων πολλῶν ἁγίων· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιβράκινο.
- κ'. ἰωάννου ἀκτομαρίου¹²⁾ ἐρημνεία εἰς τὴν φυσιο-λογίαν τοῦ ἀριστοτέλους τῶν τε ζώων πάντων τῶν χερσαίων, τῶν ἐναλίων καὶ τῶν πτηνῶν· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.
- κα'. νικηφόρου τοῦ γεραμῆως ἐρημνεία καὶ λόγοι διάφοροι εἰς τὸ ἅγιον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- κβ'. ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίας τῆς κίπρου βιβλίον, ὁ φυσιολόγος, ὅπερ εἰσέναξε ἀπὸ τῆς τρισολβίου βίβλου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου τοῦ μεγάλου καισαρείας κατπαδοκίας· ὅπερ ἐξηγεῖται ὁ αὐτὸς μέγας βασιλεὺς ἐν τῇ ἐξαήμερῳ καὶ βίβλῳ μωυσέως τοῦ προφήτου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιβράκινο.

¹⁾ C. κόλλαις μεταξωταῖς, ut fere constanter. ²⁾ C. ἀρχινῶ, ut constanter. corr. W. ³⁾ C. στοιχείου. ⁴⁾ C. παντο-
λέοντος. ⁵⁾ C. ἐπισκόπου. ⁶⁾ C. ὁμαβρόποδας. corr. W. ⁷⁾ C. ἱππολίτου. ⁸⁾ οὐ? ⁹⁾ C. ἀποκρίαι. ¹⁰⁾ C. βιθυνίας. ¹¹⁾ C.
ἀλεξανδρείας. ¹²⁾ C. ὠκταρίου.

10. ταῦτά εἰσι τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀρχόντος κυροῦ ἰωάννου τοῦ σοίτζου.
- α'. ἱστορικὸν γεωργίου τοῦ γεμιστοῦ μετὰ τὸν ἐν μαντινείᾳ¹⁾ πόλεμον· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- β'. τοῦ αὐτοῦ γεωργίου τοῦ γεμιστοῦ ἐρημνεία εἰς τὰ ἀναλυτικὰ τοῦ ἀριστοτέλους· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- γ'. βιβλίον φιλοσοφικόν, καὶ ἔνε ἐπιτομὴν εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ τοῦ ἀριστοτέλους παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ γεωργίου τοῦ παχυμέρη καὶ πρωτεδάζου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις βιββάνιας²⁾.
- δ'. ἰωσήφ βουεννίου³⁾ λογικῆ, καὶ ἀρχίζει· πόσοι ὄροι τῆς φιλοσοφίας· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ε'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἀγίας ἐβδόμης καὶ οἰκουμένηκῆς συνόδου τῆς γενεμένης ἐν νικαίᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας κωνσταντίνου καὶ εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ς'. ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου ἀνδρέου τοῦ διὰ χριστὸν σαλοῦ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράνιο⁴⁾.
- ζ'. ἡ ἀποκάλυψις τῆς ἱεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράνιο.
- η'. λείοντος τοῦ φιλοσόφου καὶ βασιλέως βίος καὶ ἱστορία εἰς τὸν πατριάρχην ἀβρούμην· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράνιο.
- θ'. τοῦ αὐτοῦ λείοντος καὶ βασιλέως ἱστορίαι μεριζαί· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράνιο.
- ι'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἀγίας τοπιζῆς καὶ οἰκουμένηκῆς συνόδου λεγομένης τῆς γενεμένης ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας βασιλείου τοῦ μακεδόνης⁵⁾ κωνσταντίνου, λείοντος καὶ ἀλεξάνδρου, τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως φωτίου καὶ ἰωάννου πάπα τῆς πρεσβυτέρως ῥώμης· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ια'. ζαχαρίου ἁγίου ἱστορία ἐκκλησιαστικῆ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράνιο.
- ιβ'. ἰωάννου ἀνεγνώστου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῆς πρεσβυτέρας ῥώμης ἱστορίαι καὶ βίος⁶⁾ τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου καὶ ἰσακασιόλου βασιλέως· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράνιο.
- ιγ'. ἱστορικὸν κωνσταντίνου μαυασῶ.
- ιδ'. νεῖλου μοναχοῦ περὶ ἀζύμων κερύλασι οὗ ἔτιοι ἑκατὸν εἴκοσι· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράνιο.
- ιε'. βιβλίον λεγόμενον ὁ θηκαράς· καὶ ἔχει εὐχαῖς θεολογικαῖς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ισ'. τοῦ ἁγίου αἰγυσιῶν ἐπισκόπου ἰσπῶνος, καὶ μετεγλωττίσθη παρὰ κυροῦ δημητρίου τοῦ κωνδῶνη⁷⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ισ'. πορφυρίου εἰς τὰς δέκα κατηγορίας τοῦ ἀριστοτέλους· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ιη'. γεωργίου γραμματικοῦ περὶ συντάξεως· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάνιο.
- ιθ'. μινουήλ τοῦ μοσχοποῦλου σκίδη ἐννέα· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- κ'. ἱστορία τοῦ φραντζέσκου μετὰ τῆς μάλας, καὶ ὅπως ἐπῆρε⁸⁾ ὁ φραντζέσκος ἀπὸ τὸ σιδερόκαστρον τὴν μπέλα καὶ ἔγινε· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο φηγουράδο.
- κα'. ἱστορία τοῦ ἱμπερίου⁹⁾ νιοῦ ἡγγὸς τῆς προβέντζας, καὶ ὅπως ἐπῆρε¹⁰⁾ τὴν μαογαούλα, θυγατέρα οὔσα τοῦ ἡγγὸς ἀνάστολις νιεράμε¹¹⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο φηγουράδο.
- κβ'. ἱστορία καὶ βίος τοῦ γεννασιότου καὶ ἀνδρικοτάτου¹²⁾ μεγάλου βελισσαρίου στρατηγοῦ τῶν ἡωμαίων· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάνιο φηγουράδο.
- κγ'. ἱστορία τοῦ γεννασιότου θησαίου βασιλέως ἀθηνῶν, καὶ ὅπως ἐπῆγε εἰς τὰς ἡμαξῶνας καὶ ἐπολέμησε καὶ ἐπαρῆλαβε αὐτὰς καὶ ὅπως πάλιν ἐπανήλθεν εἰς τὰς ἀθήνας καὶ συνεβασίλευσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀθριανοῦ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο φηγουράδο.
- κδ'. γεωργίου τοῦ χοίμνου τοῦ βυζαντίου¹³⁾ ἐρημνεία ἡμέτερα ἀπὸ τὸ ἐν ἀρχῆ¹⁴⁾ ἐποίησαν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ἕως τῆς βασιλείας δαβὶδ καὶ σολομῶντος· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο φηγουράδο.
11. βιβλίον τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Ἰαζάρου ὁ ὁποῖος Ἰαζάρος ἔκαμε τέσσαρες ἡμέρας εἰς τὸν ἄδην, καὶ ὡσάν¹⁵⁾ τὸν ἐσέκωσε¹⁶⁾ ὁ χριστὸς, ἐξηγήθη εἰς¹⁷⁾ τέσσαρα βιβλία· καὶ ἰδόντας¹⁸⁾ αὐτὰ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πιατέρες, ἐρημφαντὰ τρία καὶ δὲν ἠθέρισοντα τὸ δὲ πρῶτον βιβλίον τοῦτο ἔνε εἰς τὴν ῥώμην· καὶ ἔχουσα ἐκ τῶν πάντα κροῖζε τὸν γαρθηνάλε, ¹⁹⁾ ὅτι πᾶσι ὅπου γένη νέος κερδηνάλες, ²⁰⁾ τοῦτο δίδουε²¹⁾, καὶ τὸ διαβάζει μῖα φορὰ, καὶ ἄλλον ἀνθρώπου δὲν τὸ ²²⁾ δείχνουν.

¹⁾ C. μαντινεία ²⁾ C. βιββάνιας. ³⁾ C. βουεννίου. ⁴⁾ C. βεβράνιο, ut fero constanter. ⁵⁾ C. μακεδόνιος, ut constanter. ⁶⁾ C. βίος. ⁷⁾ C. κωνδῶνη. ⁸⁾ C. ἐπῆρε. ⁹⁾ C. τιμπερίον. corr. W. ¹⁰⁾ C. ἐπῆρε. ¹¹⁾ Quid sit nescio. ¹²⁾ C. ἀνδρικοτάτου. ¹³⁾ C. βυζαντιανόν. ¹⁴⁾ C. ἀρχῆ. ¹⁵⁾ C. ὡς αὐ. ¹⁶⁾ C. ἐσέκωσε. ¹⁷⁾ inser. W. ¹⁸⁾ C. εἰδόντας. ¹⁹⁾ κερδηνάλεος? ²⁰⁾ κερδηνάλες? ²¹⁾ C. δίδουε. ²²⁾ C. τὸν.

- β'. τοῦ μενάνδρου τὰς κωμωδίας ὅλας τὰς εἰκοστέσσαρας· καὶ ἐξηγεῖται αὐτὰς ὁ ὑπέριμος κὺρ μιχαῖλ ὁ ψελλός.
- γ'. τοῦ δίωνος τὸ ἱστορικὸν, καὶ λείπει¹⁾ ἐκ τῆν μέσην φέλλα τέσσαρα.
- δ'. πρόκλου πατριάρχου²⁾ ἱστορία περὶ ἑλληνικῆς³⁾ θεολογίας.
- ε'. ἱστορικὸν ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ ζωναραῦ καὶ ἔνε ὄλον σωστό⁴⁾.
- ς'. ἱστορικὸν κυροῦ μιχαῖλ τοῦ ψελλοῦ καὶ ἔπερ-τίμου.
- ζ'. ἱστορικὸν ἀνδριότου⁵⁾ περὶ τῆς γῆς αὐτῶν εταϊρίδος⁶⁾.
- η'. ἱστορικὸν κὺρ νικίτα κουροπαλάτου τοῦ χω-νιάτου⁷⁾.
- θ'. τοῦ ἀγιοπιάτου μητροπολίτου εἰσταθίου ἐξηγήσις εἰς τὸν ὅμηρον.
- ι'. θεοδωρίτου ἐπισκόπου κύρρου ἱστορία ἐκκλη-σιαστικῆ ἢ καλομένη θεόφιλος.
- ια'. ὁ εὐρηπίδης⁸⁾, ὄλον τὸ κείμενον.
- ιβ'. τὰ παρόλληλα τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ δαμα-σκηνοῦ.
- ιγ'. βιβλίον φιλοσοφικὸν ἤγουν ἢ λογικὴ τοῦ αὐτοῦ ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ.
- ιδ'. ἱατροσόφιον γαλινοῦ καθ' ἵπποκράτους.
- ιε'. ἱατροσόφιον ροατεία τοῦ ῥιζοτόμου.
- ισ'. ἱατροσόφιον μελετίου τοῦ σοφοῦ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς.
- ις'. βιβλίον ἱατροσόφιον, καὶ ἔχει διάφορα πρῶγ-ματα.
- ιθ'. ἱατροσόφιον κυροῦ μιχαῖλ τοῦ ψελλοῦ καὶ ἐπεριίμου.
- ιη'. ἱατροσόφιον παΐλου νικαίου, μαθητοῦ τοῦ ἵπποκράτους.
- ζ'. φιλήμωνος⁹⁾ κωμωδίαι, καὶ δὲν ἔχει τὸ τέλος.
- κα'. βιβλίον φιλοσοφικὸν κυροῦ νικηφόρου καὶ πρε-σβυτέρου τοῦ βλεμίδου ἤγουν ἢ λογικὴ αὐτοῦ.
- κβ'. ἕτερο βιβλίον φιλοσοφικὸν τοῦ αὐτοῦ κυροῦ νικηφόρου καὶ πρεσβυτέρου τοῦ βλεμίδου, καὶ λέγεται σύννομος εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
- κγ'. βιβλίον φιλοσοφικὸν κυροῦ γεωργίου τοῦ παχυ-μέρη· καὶ ἔνε ἐπιτομὴ εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ τοῦ ἀριστοτέλους κεφάλαια ιγ'.
- κδ'. τοῦ ἀριστοφάνους τὰς ἐννέα κωμωδίας, ὄλον τὸ κείμενον.
- κε'. ἐρμογένους ῥήτορος ὄλον τὸ κείμενον.

- κς'. ὠριγίνους φιλοκαλία καὶ τοῦ κατὰ¹⁰⁾ κέλσου.
- κζ'. ἱστορία παλαιὰ κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ μωάμεθ, καὶ ὅπως ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησε τοὺς ῥωμαίους δύο καὶ τρεῖς φορές.
- κη'. ἱστορικὸν κυροῦ κωνσταντίνου τοῦ μανασσῆ, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ κρίσεως κόσμου μέχρι τῆς βα-σιλείας κυροῦ νικηφόρου τοῦ βοτανειάτου.
- κθ'. μανουῆλ τοῦ μοσχοπούλου γραμματικῆ, καὶ ἔχει καὶ τὰ ἐννέα σχέδη.
- λ'. βιβλίον φιλοσοφικὸν κυροῦ μιχαῖλ τοῦ ψελλοῦ εἰς τὰ φυσικὰ τοῦ ἀριστοτέλους.
- λα'. βιβλίον ἀστρονομικὸν ἰσαὰκ τοῦ σύρου¹¹⁾.
- λβ'. ἕτερο ἀστρονομικὸν τοῦ μελιτηνιώτου καὶ μεγάλου σακελλαρίου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κων-σταντινουπόλεως.
- λγ'. ἕτερο ἀστρονομικὸν ἰωάννου τοῦ γλυκᾶ.
- λδ'. ἀστρονομικὸν κυροῦ μάρκου τοῦ εὐγενικοῦ μη-τροπολίτου ἐφέσου.
- λε'. ἀστρονομικὸν κυροῦ μιχαῖλ τοῦ γλυκᾶ.
- λς'. ἀστρονομικὸν κυροῦ μιχαῖλ τοῦ ψελλοῦ.
- λζ'. ἀστρονομικὸν τὸ καλούμενον ἑξαπίτηγον.
- λη'. ἀστρονομικὸν¹²⁾ γεωργίου τοῦ γεμιστοῦ.
- λθ'. τὰ πρακτικὰ τῆς ὀρθότης συνόδου τῆς γεναμένης ἐν γλωρηντία.
- μ'. βιβλίον θωμᾶ ντεακίνου¹³⁾, ὅπερ γράφει κατὰ τῶν γραικῶν.
- μα'. βιβλίον τοῦ μακαρίου μητροπολίτου ἀγγέρας, ὅπερ γράφει κατὰ τῶν λατίνων.
- μβ'. νεῖλου ἀρχιεπισκόπου θεσσαλονίκης, ὅπερ γράφει κατὰ τῶν λατίνων.
- μγ'. νόμιμον μαίθαίου τοῦ βλαστάρη¹⁴⁾.
- μδ'. ἕτερο νόμιμον, ἰωάννου τοῦ ζωναραῦ.
- με'. ἕτερο νόμιμον, κωνσταντίνου τοῦ ἀρμενοσιόλου.
- μς'. ἕτερο νόμιμον, ἢ ἐξηγονιάβηλος ἰουστινιανοῦ¹⁵⁾ τοῦ μεγάλου.
- 47¹⁶⁾ ἕτερο νόμιμον, τὰ τεύχεα καλούμενον, καὶ ἔνε ἐξηγήσις ἰωάννου μητροπολίτου εὐχαιτῶν τοῦ μαβρῦποδος.
- μη'. ἕτερο νόμιμον, αἱ νεαραὶ τοῦ βασιλέως λέοντος τοῦ σοφοῦ, τοῦ τιβερίου, ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος τοῦ λακαπηνοῦ καὶ ἄλλων πολλῶν βασιλέων, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχει διάφορα.
- μθ'. ἕτερο νόμιμον, μιχαῖλ ἀνθυπάτου¹⁷⁾ καὶ κριτοῦ τοῦ ἀτταλιώτου πρὸς τὸν βασιλέα μιχαῖλ δούκαν τὸν παραπινάκιν, υἱὸν κωνσταντίνου βασιλέως τοῦ δούκα.

¹⁾ C. λήπη, ut constanter. -) διαδόχον? cf. Lambec. comment. bibl. Caesar. lib. I, p. 147. ³⁾ πλατωνικῆς Lambecius l. l.

⁴⁾ C. σοσῶ, ut constanter. corr. W. ⁵⁾ ἀνδροίτου Lambecius l. l. p. 148 cf. Schol. ad Apoll. Rhod. β, 159. Num ἀνδροτίωνος?

⁶⁾ αἰτοῦ πατριάρδος Lambecius, recte, ut mihi videtur. ⁷⁾ C. χοινιάτου. ⁸⁾ C. εὐρηπίδης. ⁹⁾ C. φιλήμωνος. ¹⁰⁾ κατὰ τοῦ? ¹¹⁾ ἀργυροῦ?

¹²⁾ C. ἀστορικὸν. ¹³⁾ C. ντεακίνου. Lambecius τοῦ ἀκονίνου. ¹⁴⁾ C. βλασταρί. ¹⁵⁾ C. ἰουστινιανῶ. ¹⁶⁾ sic C. ¹⁷⁾ C. ἀνθυπάτου.

- ν'. ἕτερο νόμιμον παλαιὸ καὶ μεγάλο.
 να. ζαχαρίου ὀγδοὸς βιβλίον.
 νβ'. λέξις ὀγδοική κατὰ στοιχείον ἰωάννου τοῦ
 τζέτζου.
 νγ'. ἱστορικὸν μιχαήλ τοῦ γλυκά, καὶ ἀρχινᾶ ἀπὸ
 κτίσεως κόσμου.
 νδ'. τοῦ ἀγιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης γρη-
 γορίου τοῦ παλαμᾶ βιβλίον κατὰ λατίνων.
 νε'. γερμανοῦ πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως βι-
 βλίον κατὰ λατίνων.
 νς'. σιβέλλας ἐρυθραίας οἱ χρῆσιμοι ὄλοι.
 νζ'. ἰούλιος ¹⁾ πολυδεύκη ²⁾.
 νη'. βιβλίον βαρλαάμ καὶ ἰωάσαφ.
 νθ'. διονύσιος ἀρεοπαγίτης μετὰ τῶν σχολίων. ³⁾
 ξ'. ἐξήγησις τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου
 ἀλεξανδρείας εἰς τὸν ἅγιον ἱερόθεον τὸν ἀρεο-
 παγίτην.
 ξα'. μυστικὴ φιλοσοφία μετὰ τὴν ἐξήγησιν κυροῦ
 μιχαήλ τοῦ ψελλοῦ καὶ ἑπερίμου.
 ξβ'. τοῦ λυκόφρονος ὄλον τὸ κείμενον.
 ξγ'. τὰ χρυσᾶ ἔπη γρηγορίου τοῦ θεολόγου.
 ξδ'. τοῦ αὐτοῦ γρηγορίου τοῦ θεολόγου λόγοι· οὗ
 ἡ ἀρχὴ· ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιά.
 ξε'. τοῦ αὐτοῦ γρηγορίου τοῦ θεολόγου τριώκοντα
 λόγοι οἱ μὴ ἀναγινωσκόμενοι.
 ξς'. λειτουργία ἐξηγημένη καθάμισα τοῦ βουλαγαίας.
 ζ'. εἴτερα λειτουργία ἐξηγημένη συμειὼν τοῦ δια-
 λόγου ⁴⁾ μητροπολίτου Θεσσαλονίκης.
 ζη'. τοῦ αὐτοῦ κῆρ συμειὼν τοῦ διαλόγου τὰ ἐπτὰ
 μυστήρια τῆς ἐκκλησίας.
 ζθ'. νικήτα μητροπολίτου ἡρακλείας ἐριμηνεία εἰς τὸν
 ἰώβ, καθένα ⁵⁾ ἦτοι πολλῶν ἐξήγησις.
 ο'. τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου ἡρακλείας κῆρ νικήτα
 εἰς τὸ τοῦ δαβὶδ ψαλτήριον, καθένα ἦτοι πολ-
 λῶν ἐξήγησις.
 οα'. τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου ἡρακλείας κῆρ νικήτα
 ἐριμηνεία εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων, εἰς
 τὰς ἐπιστολάς ὅλας παύλου τοῦ ἀποστόλου,
 ἰακώβου, ἰωάννου καὶ πέτρου, καθένα ἦτοι
 πολλῶν ἐξήγησις.
 οβ'. τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου ἡρακλείας κῆρ νικήτα
 εἰς τὸ δωδεκαπρόφητον καθένα ἦτοι πολλῶν
 ἐξήγησις.
 ογ'. τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου ἡρακλείας κῆρ νικήτα
 ἐριμηνεία εἰς τὰ τέσσαρα εἰσαγγέλια, καθένα ἦτοι
 πολλῶν ἐξήγησις.
 οδ'. τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου ἡρακλείας κῆρ νικήτα

- ἐριμηνεία εἰς τὸν ἐκκλησιαστὴν καὶ εἰς τὸ ἄσμα
 τῶν ἄσμάτων, καθένα ἦτοι πολλῶν ἐξήγησις.
 οε'. τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου ἡρακλείας κῆρ νικήτα
 ἐριμηνεία εἰς τὰς ἀπορήσεις ⁶⁾ γρηγορίου τοῦ
 θεολόγου ἡγουν εἰς ταῖς ὁμιλίαις αὐτοῦ· οὐ
 ἀρχὴ· ἀναστάσεως ἡμέρα.
 ος'. Θεοδοωρίτου ἐπισκόπου κύρρου εἰς τὸ δωδεκα-
 πρόφητον ἐξηγησιν ⁷⁾.
 οζ'. τοῦ αὐτοῦ Θεοδοωρίτου ἐπισκόπου κύρρου εἰς τὰ
 ἀπορούμενα τῆς θείας γραφῆς.
 οη'. τοῦ αὐτοῦ Θεοδοωρίτου ⁸⁾ ἐπισκόπου κύρρου ἐξή-
 γησις εἰς τὸ ψαλτήριον.
 οθ'. τοῦ αὐτοῦ Θεοδοωρίτου ἐπισκόπου κύρρου ἐξή-
 γησις εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων, εἰς τὰς
 ἐπιστολάς ὅλας παύλου τοῦ ἀποστόλου, ἰακώβου,
 ἰωάννου, ἰούδα καὶ πέτρου, καθένα ἦτοι πολλῶν
 ἐξήγησις.
 πα'. τοῦ αὐτοῦ Θεοδοωρίτου ἐπισκόπου κύρρου ἐξή-
 γησις εἰς τὰ τέσσαρα εἰσαγγέλια.
 παβ'. τοῦ αὐτοῦ Θεοδοωρίτου ἐπισκόπου κύρρου ἐξή-
 γησις εἰς τὸν πρόφητην ἡσαΐαν.
 παγ'. τοῦ αὐτοῦ Θεοδοωρίτου ἐπισκόπου κύρρου ἐξήγησις
 εἰς τὸν ἐκκλησιαστὴν.
 παδ'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπι-
 σκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου
 ἐξήγησις εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων, εἰς
 τὰς ἐπιστολάς ὅλας παύλου τοῦ ἀποστόλου,
 ἰακώβου, ἰωάννου, ἰούδα καὶ πέτρου.
 παε'. τοῦ αὐτοῦ ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ἐριμηνεία
 εἰς τὰ τέσσαρα εἰσαγγέλια.
 πας'. τοῦ αὐτοῦ ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου λόγοι ἀν-
 τιστοιχοὶ κατὰ ἰουδαίων.
 παζ'. τοῦ αὐτοῦ χρυσοστόμου λόγοι ἀντιστοιχοὶ κατὰ
 ἀρμενίων.
 πας'. οἱ ⁹⁾ τέσσαροι μαργαρίται τοῦ αὐτοῦ ἰωάννου
 τοῦ χρυσοστόμου.
 παη'. τοῦ αὐτοῦ χρυσοστόμου ἐριμηνεία εἰς τὴν
 ἐξαήμερον.
 παθ'. τοῦ αὐτοῦ ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ἐριμηνεία
 εἰς τὸ τοῦ δαβὶδ ψαλτήριον.
 παι'. τοῦ αὐτοῦ χρυσοστόμου ἐριμηνεία εἰς τὸν ἐκκλη-
 σιαστὴν καὶ εἰς τὸ ἄσμα τῶν ¹⁰⁾ ἄσμάτων.
 παβ'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας πρώτης καὶ οἰκουμενικῆς
 συνόδου τῆς γεναμένης ἐν νικαίᾳ ἐπὶ τῆς βασι-
 λείας τοῦ ἁγίου καὶ ἰσαποστόλου μεγάλου κων-
 σταντίνου.
 παγ'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας δευτέρας καὶ οἰκουμενικῆς

¹⁾ C. ἡ ἰούλιος. ²⁾ πολυδεύκη? ³⁾ C. σχολίων, ut constanter. ⁴⁾ num hic et in sequenti θεολόγου, ut p. 23 l. 4?
⁵⁾ C. καθένα, ut constanter. ⁶⁾ C. ἀπορήσεις. ⁷⁾ ἐξήγησις? ⁸⁾ C. ευδωρίτου. ⁹⁾ C. αἱ. ¹⁰⁾ C. om. εἰς το ἄσμα τῶν.

- συνόδου τῆς γενεμένης ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.
- 7γ'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας τριτῆς καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς γενεμένης ἐν ἐφέσω ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ.
- 7δ'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας τετάρτης καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς γενεμένης ἐν χαλκηδόνι ἐπὶ τῆς βασιλείας μαρκιανῶ.
- 7ε'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας πέμπτης καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς γενεμένης ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου.
- 7ς'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας ἑκτῆς καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς γενεμένης ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας κωνσταντίνου τοῦ πωγωνάτου.
- 7ζ'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας ἑβδόμης καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς γενεμένης ἐν νικαίᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας κωνσταντίνου καὶ εἰρήνης τῶν βασιλέων.
- 7η'. τὰ πρακτικὰ τῆς τοπικῆς συνόδου τῆς γενεμένης ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς βασιλείας βασιλείου τοῦ μακεδόνα καὶ ἡωτίου πατριάρχου.
- 7θ'. ἰωάννου τοῦ ζωναρά ἐξήγησις εἰς τὴν ὀκτώηχον ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ.
- ρ'. σαββίνου ¹⁾ μοναχοῦ ἐπιτομὴ ²⁾ πάντων τῶν συνόδων οἰκουμενικῶν τε καὶ τοπικῶν.
- ρα'. κυρίλλου μοναχοῦ ἐπιτομὴ καὶ ἐξήγησις εἰς τοὺς βασιλικοὺς νόμους.
- ρβ'. θαλαλαίου ³⁾ ἐπιτομὴ καὶ ἐξήγησις εἰς τοὺς βασιλικοὺς νόμους.
- ργ'. τοῦ ἔρμουσιολίτου ἐπιτομὴ καὶ ἐξήγησις εἰς τοὺς βασιλικοὺς νόμους.
- ρδ'. Θεοδώρου βαλσαμῶν πατριάρχου ἀντιοχείας ἐξήγησις καὶ ἐρμηνεῖα εἰς πάντας τοὺς κανόνας τῶν τε ἀποστόλων καὶ τοπικῶν συνόδων εἰ τε καὶ οἰκουμενικῶν.
- ρε'. αἱ κατήχησις ⁴⁾ τῶν σιουδίων ⁵⁾.
- ρς'. νομοκάνονον ὅλον σωσιό.
- ρζ'. ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου καισαρείας καππαδοκίας ἐξήγησις εἰς τὴν ἀποκάλυψιν ἰωάννου τοῦ θεολόγου.
- ρη'. ἡ ἀποκάλυψις ἀνδρέου τοῦ διὰ χριστὸν σαλοῦ.
- ρθ'. κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον τοῦ ἀλφαβήτου.
- ρι'. μέγα ἐτυμολογικόν.
- ρια'. σουίδα λεξικόν.
- ριβ'. κάββου πολυδύρου λεξικόν ⁶⁾.

- ριγ'. ἐρμολογίους ῥήτορας μετὰ τῶν σχολίων αὐτοῦ.
- ριδ'. γεωργίου τοῦ ξηγαβηνοῦ ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον.
- ριε'. τὰς νεαίας πάντων τῶν βασιλείων.
- ρις'. οἱ ⁷⁾ κανόνες ἐκκλησιαστικοὶ ⁸⁾ πάντες.
- ριζ'. ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ Θεοδώρου ἐπισκόπου κέρρου, ἢ καλεῖται τόμος ⁹⁾.
- ριη'. κωνσταντίνου λασκάρους τοῦ βυζαντίου γραμματικῆ.
- ριθ'. Θεοδώρου τοῦ γαζῆ ¹⁰⁾ γραμματικῆ, τμήματα τέσσαρα.
- ρκ'. ὁμήρου Ἰλιάδος ¹¹⁾.
- ρκα'. ἰωάννου πάπα τῆς πρεσβυτέρας ῥώμης ἐξήγησις εἰς τὸ εὐαγγέλιον κυριακοδρόμιον τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ.
- ρκβ'. τοῦ ἁγίου ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίας τῆς κίπρου βιβλίον τὸ πανάριον.
- ρκγ'. λίντος τοῦ φιλοσόφου καὶ βασιλέως λόγοι καὶ ἐγκώμια ¹²⁾ καὶ βίος ¹³⁾ τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου λαζάρου.
- ρκδ'. τὰ πάτρια τῆς κωνσταντινουπόλεως εἰ τε καὶ τῆς ἁγίας [καὶ] ¹⁴⁾ σοφίας· καὶ ὁ βίος ἀλεξάνδρου βασιλέως τοῦ μακεδόνα.
- ρκε'. ἰωάννου ζωναρά κατὰ λατίνων.
- ρκς'. τοῦ ἁγίου γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου νέσσης ἐρμηνεῖα εἰς τὴν ἐξαήμερον.
- ρκζ'. τοῦ ἁγίου αἰγυσινοῦ ἐπισκόπου ἰαπωνος ἡ ἐγχειρίδιος βίβλος, καὶ μειγλωτισθῆ εἰς τὴν ἐλληνικὴν γλώτταν παρὰ κυροῦ δημητρίου τοῦ κινδῶνη.
- ρκη'. Θεοδοσίου γραμματικοῦ σίνουης ἐν ἐπιτομῇ ¹⁵⁾ εἰς τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου.
- ρκθ'. τὰ ὁμηροκέντρα τὰ γενόμενα παρὰ τῆς εἰσεβεστάτης εὐδοκίας τῆς βασιλεύσεως.
- ρλ'. ῥουφίνου πρεσβυτέρου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἱστορία ἐκκλησιαστικῆ, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τῆς βασιλείας κωνσταντος τοῦ γλωροῦ.
131. ¹⁶⁾ πορφυρίου εἰς τὰς δέκα κατηγορίας τοῦ ἀριστοτέλους.
- ρλβ'. μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ καὶ ἑπεριτίμου ἐξήγησις εἰς τὰς πέντε ἡωνᾶς τοῦ ἀριστοτέλους.
- ρλγ'. τὰ τοπογραφικὰ τοῦ σιράβωνος.
- ρλδ'. τὰ τοπογραφικὰ κλαυδίου πτολομαίου.
- ρλε'. ἐξήγησις καὶ διήγησις πάντῳ ὠφέλιμος εἰς τὰ τοπογραφικὰ σιράβωνος καὶ πτολομαίου παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ.

¹⁾ C. σαββίνου. ²⁾ C. ἐπιτομή. ³⁾ C. θαλαλαίου. ⁴⁾ num αἱ κατήχσεις αὐτῆς κατήχσεις? ⁵⁾ τοῦ σιουδίτου? ⁶⁾ quid sit, nescio. ⁷⁾ C. αἱ. ⁸⁾ C. ἐκκλησιαστικαί. ⁹⁾ φιλόσοφος? ¹⁰⁾ C. γαζᾶ. ¹¹⁾ C. Ἰλιάδος. ¹²⁾ C. ἐγκώμια. ¹³⁾ C. βίος. ¹⁴⁾ manus posterior del. ¹⁵⁾ C. ἐπιτομή. ¹⁶⁾ sic C.

- ρλξ'. λόγοι ιστορικοί πάντων ὡραίοι τοῦ σοφωτάτου κυροῦ ἰωάννου τοῦ ζωναρά.
- ρλζ'. βιβλίον ἢ διόπτρα κῦρ συμμεῶν τοῦ μεταφραστοῦ καὶ τέου θεολόγου.
- ρλη'. τοῦ σοφωτάτου κυροῦ νικηφόρου καὶ πρεσβυτέρου τοῦ βλεμίδου ἐξηγήσεις εἰς τὸ ψαλτήριον.
- ρλθ'. τοῦ σοφωτάτου καὶ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως κυροῦ ἰωάννου τοῦ καντακουζηνοῦ τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεῖς ¹⁾ ἰωάσαφ κατὰ τοῦ μωάμεθ ἀπολογία τέσσαρες.
- ρμ'. τοῦ ἁγίου ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ λόγοι ἀντιρρητικοὶ κατὰ ἰουδαίων.
- ρμα'. ἢ δογματικὴ πανοπλία ἢ γενομένη κατὰ ἰουδαίων.
- ρμβ'. τοῦ σοφωτάτου κυροῦ μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ ἐξηγήσεις εἰς τὴν ἀριθμητικὴν.
- ρμγ'. τοῦ φιλοσόφου κυροῦ λιοντος καὶ βασιλέως περὶ τάξεως στρατιωτικῶν.
- ρμδ'. βιβλίον τὸ λαυσαικὸν τὸ καλούμενον ὁ παράδεισος.
- ρμε'. βιβλίον ἰωάννου τοῦ ἐγκρατᾶ τὸ καλούμενον πατεριζόν.
- ρμς'. τὸ βιβλίον τῆς θαλάσσης.
- ρμζ'. γεωργίου τοῦ γεμιστοῦ ἱστορία περὶ φορεμάτων ²⁾ βασιλικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ πάντων τῶν ἐν τέλει.
- ρμη'. ἱστορικὸν γεωργίου μοναχοῦ τοῦ λακαπηνοῦ, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ κτίσεως κόσμου.
- ρμθ'. ἱστορικὸν ἰωάννου κουροπαλάτου τοῦ σκυλίτζη, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀναγόρευσιν νικηφόρου τοῦ ἀπὸ γενικῶν καὶ τελειώνει ἕως τῆς βασιλείας ἰσαακίου τοῦ κομνηνοῦ.
- ρν'. ἱστορία τῶν κομνηνῶν, ὃ καλεῖται τὸ βιβλίον τὰ κομνηνὰ ἱστορήματα.
- ρνα'. βιβλίον ἐπιστολαῖ τοῦ πηλουσιώτου ἰσιδώρου, καὶ εἶναι ἐπιστολαὶ χιλιάδες δύο.
- ρνβ'. βιβλίον τὸ καλούμενον τὰ προγνωστικὰ ἡλίου τε καὶ σελήνης ἐπὶ ἀστέρων καὶ ἀέρων καὶ ἀνέμων καὶ τῶν νεφῶν πάντων.
- ρνγ'. τοῦ ἰπποκράτους εἰς τὰ ἀναλυτικὰ βιβλία δεκατέσσαρα, καὶ ἐξηγεῖται αὐτὰ ὁ γαληνός, καὶ πάλε εἰς τοῦ γαληνοῦ τὴν ἐξήγησιν ἔχει ἐρμηνεῖα ὁ σοφώτατος μιχαὴλ ὁ ψελλός.
- ρνδ'. ἰατροσόγιον τοῦ ξενώτος ³⁾.
- ρνε'. ἢ δογματικὴ πανοπλία κατὰ σαρακηνῶν ἰωάννου μητροπολίτου ἐγκαίτων τοῦ μαβρόποδος.

- ρνς'. ὁ σοφοκλής, ὅλον τὸ κείμενον.
- ρνζ'. ἀπολιναρίου τοῦ σοφωτάτου ἐρμηνεῖα εἰς τὸ ψαλτήριον διὰ στίχων ἡρωικῶν.
- ρνη'. εἰσταθίου μητροπολίτου θεσσαλονίκης εἰς πλάτωνα ⁴⁾ καὶ ἀριστοτέλην.
- ρνθ'. ἰοηρέου ⁵⁾ τοῦ σοφωτάτου ἐρμηνεῖα εἰς τὴν φιλοσοφίαν πάντων ὡραία.
- ρξ'. βιβλίον ἰσιδώρου τοῦ ἰσπανοῦ περὶ θεολογίας ἐτυμολογιῶν.
- ρξα'. ὁ κλήμαξ ἰωάννης ἐξηγημένος.
- ρξβ'. εὐσεβίου τοῦ παμφίλου ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ περὶ ⁶⁾ μαρτύρων.
- ρξγ'. τοῦ αὐτοῦ εὐσεβίου τοῦ παμφίλου περὶ ἀποδείξεως εὐαγγελικῆς.
- ρξδ'. τοῦ ἁγίου ἰερωνύμου περὶ θεολογίας.
- ρξέ'. τοῦ ἁγίου δαμάσου πάπια ῥώμης περὶ τῆς ἀνωτάτω ⁷⁾ τριάδος.
- ρξς'. βιβλίον ὑπερ ἐλέγχονται ἀπίως ⁸⁾ γραικοὶ καὶ λαῖνοι περὶ ἀξέμων καὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός καὶ εἰς τὰς καταδύσεις τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἔξαιρέτως εἰς τὸ ἄσθρον τοῦ ἁγίου συμβόλου.
- ρξζ'. τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἀλεξανδρείας δώδεκα κεφάλαια, ἃ ἐξέθετο κατὰ νεοτοπίου τοῦ ἀσβετοῦς, καὶ δώδεκα κεφάλαια ἀντιρρητικὰ θεοδωρίτου καὶ δώδεκα ἀπολογία κυρίλλου κατὰ θεοδωρίτου.
- ρξη'. ἢ λειτουργία τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.
- ρξθ'. βιβλίον τοῦ ἁγίου ἱεροθέου τοῦ ἀροπαγίτου ἐπισκόπου ἀθηνῶν θεολογικὸν ἱεραρχία οὐρανια μυστικὴ θεολογία.
- ρο'. ὁ αἴσωπος, ὅλον τὸ κείμενον ἤγουν οἱ μῦθοι αὐτοῦ.
- ροα'. ἱστορία συντίμα τοῦ φιλοσόφου συγγραφεῖσα παρὰ μοῦσου τοῦ πέφου.
- ροβ'. ὁ ἐκλείδης, ὅλον τὸ κείμενον.
- ρογ'. βιβλίον τοῦ ἁγίου κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας, ὃ καλεῖται θρησαυτός.
- ροδ'. γραμματικὴ γρηγορίου τοῦ θεολόγου.

12. τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀρχοντος κυροῦ ἀναωνίου τοῦ καντακουζηνοῦ.

α'. βιβλίον ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ ζωναρά ἱστορία χρονική καὶ ἐνε τὸ χαοτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.

¹⁾ C. μετ' ὠνομασθεῖς. ²⁾ C. φορεμάτων. ³⁾ ita C. constanter. Iambecius l. i. p. 150 Ξενοκράτους. Simplicius sit scribere Ζήνωνος vel Ξενοφώντος. ⁴⁾ C. πλάτωνα. ⁵⁾ C. ἰουηέν. ⁶⁾ και περι? ⁷⁾ C. ἀνωτάτων. ⁸⁾ C. ἀπίως.

- β'. διοσκορίδου τοῦ καὶ πεδακίου¹⁾ λεγομένου περὶ ὕλης ἰατρικῆς· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.
- γ'. νικάνδρου ἀλεξιφάρμακα πάνυ ὠραία· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.
- δ'. τὰ πρακτικὰ τῆς ἀγίας τρίτης καὶ οἰκουμένης συνόδου τῆς γεναμένης ἐν ἐφέσῳ ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.
- ε'. ἱστορικὸν κυροῦ μιχαῖλ τοῦ γλυκᾶ· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.
- ς'. βιβλίον μεγάλο, καὶ εἶναι ἐξήγησις καὶ ἐρμηνεία εἰς ὅλους τοὺς βασιλικοὺς νόμους, καὶ ἔνε ἡ ἐξήγησις γεωργίου ἱερέως καὶ νομοφύλακος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.
- ζ'. ἱστορία κυροῦ νικηφόρου τοῦ χωνιάτου²⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- η'. τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως ἡμῶν κυροῦ ἰωάννου τοῦ καντακουζηνοῦ τοῦ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σήμηματος μετονομασθεῖς³⁾ ἰωάσαφ μοναχοῦ κατὰ τοῦ μωάμεθ ἀπολογία τέσσαραι· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- θ'. ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ ζωναρά ἐρμηνεία εἰς τοὺς κανόνες τῆς ὀκτωήχου εἰρημῶν τε καὶ τροπαρίων τοῦ ἀγίου ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ.
- ι'. ἰατροσόφιον μεγάλο, καὶ εἶναι τὰ πάντα τοῦ ἱπποκράτους· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.
- ια'. ἰατροσόφιον ἕτερον, βιβλίον μεγάλο, καὶ ἔχει ἀρχὴν τοῦ γαίηνοῦ, τοῦ ξενῶνος⁴⁾, μελετίου τοῦ σοφοῦ, κρατεία τοῦ ῥιζοτόμου μεριζὸν εἰς τὴν ἕλην τὴν ἰατρικὴν καὶ εἰς τὰς σκευασίας τὰς κοινὰς· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.
- ιβ'. τοῦ ἀγίου κυροῦ ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας τὸ λεξιζὸν τὸ καλούμενον ἔρανος⁵⁾· καὶ εἶναι τὰ χαρτὶα κόλλαις μεταξωταῖς.
- ιγ'. τὸ νόμιμον ματθαίου τοῦ βλαστάρη⁶⁾· καὶ εἶναι τὰ χαρτὶα βιββάκινα.
- ιδ'. ὁ κλίμαξ ἰωάννης ἐξηγημένος· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράινο⁷⁾.
- ιε'. τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως τοῦ χρυσοστόμου ἐρμηνεία εἰς τὸ κατὰ ματθαίου εὐαγγέλιον· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράινο.
- ισ'. τοῦ αὐτοῦ χρυσοστόμου ἐρμηνεία εἰς τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια· καὶ ἔνε τὸ βιβλίον μεγάλο καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράινο.
- ισ'. τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια τὰ καθημερούσια· καὶ

- εἶναι φυγουράδα μὲ τὸ λαζοῦρι καὶ μὲ τὸ χρυσάφι· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράινο.
- ιη'. τοῦ ἀγίου ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ἐρμηνεία εἰς τὴν ἐξάήμερον, εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον καὶ εἰς τὸ δεύτερον καὶ εἰς ἅπαντα τὰ ἀποροίμενα⁸⁾ τῆς θείας γραφῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράινο.
- ιθ'. τὰ χρυσὰ ἔπη τοῦ πυθαγόρα· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- κ'. τὰ χρυσὰ ἔπη γρηγορίου τοῦ θεολόγου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.
- κα'. τοῦ ἀγίου κυροῦ ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας βιβλίον τὸ καλούμενον θησαυρός· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- κβ'. γεωργίου μητροπολίτου νικομηδείας βιβλίον πανηγυρικόν, καὶ ἔχει λόγους πανηγυρικοὺς ὅς ἤτοι ἑκατὸν ἐβδομήκοντα· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- κγ'. βαλαμίων Θεοδοῦρου πατριάρχου ἀντιοχείας ἐρωταποκρίσεις⁹⁾ εἰς τοὺς κανόνες καὶ εἰς τοὺς βασιλικοὺς νόμους· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- κδ'. ὁ χρησιμὸς μεθοδίου ἐπισκόπου πατάρων, ἔτι ἐκ τὰς ὁμάσεις δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἔτι χρησιμοῦ ἀστρονομίας, καὶ χρησιμὸν χρυσοῦ βασιλέως περσῶν πρὸς τινὰ τὸν ἀρχιστράτηγον¹⁰⁾ ῥωμαίων, καὶ ἐξηγείται αὐτὸν τὸν χρησιμὸν ὁ λάσκαρις· ἔτι λέοντος τοῦ φιλοσόφου πάντας τοὺς χρησιμοὺς καὶ τοῦ ξηρολόφου¹¹⁾ ὕλους τοὺς χρησιμοὺς ἀπὸ τοῦ μεγάλου κωνσταντίνου ἕως τοῦ ἀντιχρίστου καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος· ὅλους φυγουράδους.
- κε'. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ἐφραίμ τοῦ σύρου λόγι διάρρορι περὶ μετανοίας, ἐγκρατείας, ἐλεημοσύνης καὶ ἀοργησίας, ἔτι ἔχει καὶ περὶ τοῦ ἀντιχρίστου καὶ περὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος καὶ τῆς φρικτῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ· καὶ εἶναι τὸ χαρτὶ βεβράινο.
- κς'. νικηφόρου τοῦ ξανθοποδίου συναξάρια τὰ πάντα τοῦ τριωδίου· καὶ ἀρχινᾷ ἀπὸ τοῦ ἁσώτου καὶ τοῦ τελώνου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βεβράινο.
- κζ'. τὴν νεκρομαντείαν¹²⁾, ἔχει δὲ καὶ μέρος τῆς λεκανομαντείας¹³⁾ καὶ περὶ ζῶων ἀστρῶν τε καὶ τῶν αὐτῶν βοτανῶν, πάνυ ὠραίων· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.

¹⁾ C. παιδακίου. ²⁾ C. χωνιάτου. ³⁾ C. μετ' ὀνομασθεῖς. ⁴⁾ V. p. 24 n. 3. ⁵⁾ C. ἔρανος. ⁶⁾ C. βλαστάρη. ⁷⁾ Ita C. ⁸⁾ C. ἀποροίμενα. ⁹⁾ C. ἐρωτο ἀποκρίσεις. ¹⁰⁾ τῶν ἀρχιστρατῆγων? ¹¹⁾ C. ξηρολόφος, ut constanter. cf. anonym. Const. lib. V, 245 apud Bandur. Imp. Orient. I p. 35. ¹²⁾ C. νεκρομαντεία. ¹³⁾ C. λεκανομαντείας.

- κη'. έρωμοί τριμεγίστου κατά μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσικῆς ἀπορροίας τῶν ἀστρῶν, ἔχει δὲ ἐμπροσθεν καὶ πάντων τῶν ζώων τὴν φυσιολογίαν τῶν τε ἐναλίων καὶ χερσαίων καὶ τῶν πτηνῶν πάντων· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις ¹⁾ μεταξωταῖς.
- κθ'. πλουτάρχου ἱστορίαί πολλαί· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- λ'. εὐσταθίου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ἐριμηνεῖα εἰς τὰς εἰκοσιπέσσαρας ῥαψωδίας τοῦ Ὀμήρου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ σταμπαδό.
- λα'. ἰωσήπου τοῦ ἑβραίου ἱστορία τῶν ἑπτὰ καιίδων τῶν μακκαβαίων καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν σολομονῆς ²⁾ καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν ἑλεαζάρου καὶ κατὰ ἀντίοχον· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ σταμπαδό.
- λβ'. φλανίου ἰωσήπου ἱστορία ἢ ἀρχαιολογία καὶ περὶ ἰουδαϊκοῦ πολέμου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ σταμπαδό.
- λγ'. ἰλιάδος ³⁾ δευτέρας ⁴⁾ Ὀμήρου ῥαψωδίας· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ σταμπαδό.
- λδ'. ἐπιφανίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντίας τῆς κύπρου βιβλίον τὸ καλούμενον πανάριον· σταμπαδό.
- λε'. γραμματικὴ κωνσταντίνου λαοκάρου τοῦ βυζαντίου· καὶ ἔνε σταμπαδό.
- λς'. γραμματικὴ Θεοδώρου τοῦ γαζῆ ⁵⁾, τμήματα τέσσαρα· καὶ ἔνε σταμπαδό.
- λζ'. τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου ἡμῶν βασιλέως κυροῦ ἰωάννου τοῦ κωντακουζηνοῦ τοῦ διὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεῖς ⁶⁾ ἰωάσαφ μοναχοῦ λόγοι ἀντιροητικοὶ τέσσαροι κατὰ τοῦ μωάμεθ· καὶ ἔνε σταμπαδό.
- λη'. ἰωάννου μοναχοῦ ⁷⁾ τοῦ ζωναρά ἱστορία χρονικῆ, καὶ ἀρχινῆ ⁸⁾ ὑπὸ κρίσεως κόσμου μέχρι καὶ ⁹⁾ τῆς τελευτῆς Ἰσαακίου τοῦ κομνηνοῦ· σταμπαδό.
- λθ'. μανουὴλ τοῦ μοσχοπούλου γραμματικῆ, ἔτι ἔχει καὶ τὰ ἐννέα σχέδη· καὶ ἔνε σταμπαδό.
- μ'. ἱστορικὸν κυροῦ νικηφόρου τοῦ γρηγορά· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ σταμπαδό.
- μα'. σοῦδα λεξικόν· καὶ ἔνε σταμπαδό.
- μβ'. βαρήνου φαρροῖνου λεξικόν· σταμπαδό.
- μγ'. μέγα ἐτυμολογικόν· καὶ ἔνε σταμπαδό.
- μδ'. ἡσυχίου λεξικόν· καὶ ἔνε σταμπαδό.
13. τὰ παρόντα βιβλία εἰσὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ μανουὴλ τοῦ εὐγενικοῦ.
- α'. ἱστορία ἀπολλωνίου τοῦ σοφωτάτου καὶ ἀνδρικοπάτου ¹⁰⁾· φυγουράδα.
- β'. οἱ χρησιμοὶ ὅλοι, φυγουράδοι· ἀρχὴ μεθοδίου ἐπισκόπου πατέρων, δανιὴλ τοῦ προφήτου τὰς ὁράσεις καὶ χροσίου βασιλέως περσῶν, καὶ θεοφίλου πρεσβυτέρου ὤωμαίου, καὶ μετεγλωττίσθη παρὰ κυροῦ γεωργίου τοῦ ζηγαβηνοῦ, ἔτι καὶ λέοντος τοῦ φιλοσόφου καὶ βασιλέως πάντας τοῦ ξηρολόφου.
- γ'. τοῦ σοφωτάτου καὶ λογικωτάτου κυροῦ λιβανίου αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ πάντες, ὅς ἦν κοιαιστωρ τὴν ἀξίαν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.
- δ'. τὰ ἐννέα σχέδη τῶν ἐπιστολῶν, καὶ ἐξηγείται αὐτὰς πρῶτον μὲν ὁ ἐν ἀγίοις πατὴρ ἡμῶν γρηγόριος ὁ θεολόγος, ἀρχιεπίσκοπος κωνσταντινουπόλεως, δεύτερον λιβάνιος ὁ σοφώτατος, τρίτον ὁ ἀπολλινάριος, τέταρτον κύρις μαχὰλ ὁ ψελλός.
- ε'. ἱστορικὸν κυροῦ κωνσταντίνου τοῦ καισαρέως, ὅπερ ἱστορεῖ περὶ ῥωμαϊκῆς ἱστορίας· καὶ μετεγλωττίσθη ἀπὸ τῆν λατίνων γλωτταν εἰς τὴν ἑλληνικὴν παρὰ κυροῦ γεωργίου τοῦ ζηγαβηνοῦ.
- ς'. βιβλίον, ὅπερ καλεῖται διαλεκτικὸν καὶ διαλέγουνται οἱ δύο διδάσκαλοι περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἀγίου πνεύματος [ἴτε] ὁ σοφώτατος κύρις μανουὴλ ὁ χουσολωρᾶς ¹¹⁾ μετὰ γρηγόριον τὸν παλαμᾶ μητροπολίτην Θεσσαλονίκης.
- ζ'. γρηγορίου τοῦ παλαμᾶ μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κατὰ ἰωάννου τοῦ βέκκου.
- η'. μάρκου τοῦ εὐγενικοῦ μητροπολίτου ἐφέσου, ὅπερ γράφει κατὰ τῶν λατίνων καὶ κατὰ ἰωάννου τοῦ βέκκου περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἀγίου πνεύματος καὶ περὶ ἐνζύμου καὶ ἀζύμου ἄρτου.
- θ'. κυροῦ βησσαρίωνος ¹²⁾ μητροπολίτου νικαίας, ἕσπερον δὲ μετὰ τὴν ὁγδόην σύνοδον γεναμένον πατριάρχου βενετίας ἦτοι νέας κωνσταντινουπόλεως καὶ καρδηναλέον τῆς παλαιᾶς ῥώμης, καὶ γράφει κατὰ τῶν γραικῶν.
- ι'. ἀνδρέου μητροπολίτου ῥόδου βιβλίον ὅπερ γράφει περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ πνεύματος.
- ια'. τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ¹³⁾ εἰς τὰ ἀπορούμενα ¹⁴⁾ τῆς θείας γραφῆς.

¹⁾ Ita C. ²⁾ σολομωνῆς? ³⁾ C. ἰλιάδος. ⁴⁾ κθ'? ⁵⁾ C. γαζῆ. ⁶⁾ C. μετ' ὀνομασθεῖς. ⁷⁾ C. αροῦ. ⁸⁾ C. ἀρχινῆ. ⁹⁾ καὶ τελευτεῖ μεχρῆ? ¹⁰⁾ C. ἀνδρικοτάτου. ¹¹⁾ C. χουσολωρᾶς. ¹²⁾ C. βησαρίου. ¹³⁾ C. ἀλεξανδρείας. ¹⁴⁾ C. ἀπορούμενα.

- ιβ'. γερμανοῦ πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ περὶ ἀξέμων καὶ περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός καὶ περὶ τῶν τριῶν καταδύσεων τοῦ ἁγίου βαπτίσματος.
- ιγ'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν βασιλείου ἀρχιεπισκόπου καισαρείας καππαδοκίας ἐρμηνεία εἰς πάντας τὰς ἐπιστολάς παύλου τοῦ ἀποστόλου.
- ιδ'. τοῦ αὐτοῦ βασιλείου καισαρείας καππαδοκίας ἐρμηνεία εἰς τὸ τοῦ προφητάναξ δαβὶδ ψαλτήριον.
- ιε'. τοῦ δίωνος τὸ ἱστορικόν, καὶ λείπει ἐκ τὴν ἀρχὴν φύλλα τέσσαρα.
- ις'. τὰ πρακτικὰ τῆς ὁγδόης συνόδου τῆς γεναμένης ἐν φλωρεντίας ἐπὶ τῆς βασιλείας ἰωάννου τοῦ παλαιολόγου καὶ εὐγενίου πάπα καὶ ἰωσήφ πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως.
- ιζ'. τοῦ ἁγίου ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου ἰονίου κατὰ διοσκόρου τοῦ ἀσεβοῦς καὶ περὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς δευτέρας συνόδου καὶ περὶ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως μεγάλου θεοδοσίου.
- ιη'. τοῦ αὐτοῦ ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου ἰονίου περὶ ἰουδαίων, περὶ ἀρειανῶν καὶ πνευματομάχων.
- ιθ'. τὰ ἀπανθίσματα τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς γεναμένης ἐν φλωρεντίας.
- κ'. τοῦ αἰδεσιμωτάτου ¹⁾ καρδηνάλιου ἰουλιανοῦ, ἥπερ γράφει κατὰ τῶν γραικῶν, καὶ περὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ὁγδόης συνόδου, καὶ περὶ τοῦ πάπα εὐγενίου, καὶ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος.
- κα'. τοῦ αἰδεσιμωτάτου ¹⁾ καὶ ὀσιωτάτου ἔτι καὶ λογιωτάτου κυροῦ ἰωάννου τοῦ φρά μαγίστρου τοῦ προβεντζιαλίου περὶ θείας ἐνεργείας καὶ περὶ ἐνζύμου καὶ ἀξέμου ἄρτου, καὶ ὅπως ἄζυμον ἄρτον ἔδωκεν ὁ χριστὸς τοῖς μαθηταῖς, καὶ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὅπως ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ὅστις οὐχὶ ὁμολογεῖ ²⁾ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ, ἐν ὁδῷ ἀπωλείας ἐστίν.
- κβ'. τοῦ αὐτοῦ φρά ἰωάννου μαγίστρου τοῦ προβεντζιαλίου ³⁾ πρὸς τὴν ἐν φλωρεντίας ⁴⁾ γεναμένην ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν ὁγδόην σύνοδον ⁵⁾, ἔτι καὶ πρὸς τὸν βασιλέα κῆριν ἰωάννην τὸν παλαιολόγον καὶ πρὸς τὸν μακαριώτατον εὐγένιον τὸν πάπαν καὶ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον ἦγουν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πάντας τοὺς ἐπίσκοπους ἐν τῇ αὐτῇ ὁγδῷ συνόδῳ.

- κγ'. φρά φραντζέσκου τοῦ πρεδικατόρου ⁶⁾ τῆς μεγαλοπόλεως ⁷⁾ ῥώμης πρὸς κῆρ μανουὴλ τὸν κορίνθιον, τὸν μέγαν ῥήτορα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἀνατολικῆς κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὴ πρώτη, ὅτι ὁ χριστὸς ἄζυμον ἄρτον ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς καὶ οὐχὶ ἐνζυμον· δευτέρα ἐπιστολὴ, ὅτι τὸ, βαπτίζω ἐγώ, ὁ χριστὸς ἐνεδείξατο καὶ οὐχὶ βαπτίζεται· τρίτη ἐπιστολὴ περὶ θείας ἐνεργείας καὶ περὶ τοῦ κτιστοῦ καὶ ἀκτιστοῦ καὶ περὶ τοῦ θείου φωτὸς τοῦ φανέντος ἐν τῷ θαβωρίῳ ὄρει ⁸⁾ καὶ περὶ τοῦ ὅτι μειτεμορφώθη ὁ χριστὸς ἐνώπιον τῶν τριῶν αὐτοῦ μαθητῶν· καὶ ἔλαμψε ⁹⁾ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς· τετάρτη ἐπιστολὴ περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός, ὅτι πῦρ καθαρτήριον ἐστὶ τῶν ψυχῶν· καὶ τέσσαραι ἀπολογίαι καὶ ἐπιστολαὶ κυροῦ μανουὴλ τοῦ μεγάλου ῥήτορος πρὸς τὸν φρά φραντζέσκον τὸν πρεδικατόρον ¹⁰⁾· πρώτη, ὅτι ἐνζυμον ἄρτον ἔδωκεν ὁ χριστὸς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἄζυμον· δευτέρα, ὅτι βαπτίζεται ἐπαρελάβαμεν ¹¹⁾ ἐκ τῶν ἀποστόλων καὶ ἐκ τῶν πατέρων, καὶ οὐχὶ βαπτίζω· τρίτη περὶ τῆς θείας ἐνεργείας καὶ μεταμορφώσεως, πῶς οἱ πατέρες φάσκουσιν· τετάρτη, ὅτι οὐκ ἐστὶ καθαρτήριον πῦρ τῶν ψυχῶν, ὡς οἱ λατινοὶ φρονοῦσι.
- κδ'. ἱεροσόφιον παλαιὸν μεγάλο βιβλίον, καὶ λείπει ἐκ τὴν ἀρχὴν φύλλα τέσσαρα.
- κε'. μανουὴλ τοῦ μοσχοποῖλου γραμματικῆ.
- κς'. τοῦ αὐτοῦ μανουὴλ τοῦ μοσχοποῖλου τὰ ἐννέα σχέδη.
- κζ'. ἐρμολόγητην ῥήτορα μετὰ πάντων τῶν σχολίων αὐτοῦ.
- κη'. ἀριστοφάνους κωμωδία ἐννέα· καὶ τὸ χαρτὶ ἐνε κόλλαις ¹²⁾ μεταξωταῖς.
- κθ'. κωνσταντίνου λασκάρεως τοῦ βυζαντίου γραμματικῆ· καὶ ἐνε τὸ χαρτὶ βιββάνιο.
- λ'. ὀμήρου ῥαψωδία εἰκοσπέσσαραι· καὶ ἐνε τὸ χαρτὶ κόλλαις μεταξωταῖς.
- λα'. μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ ἐρμηνεία εἰς τὸ τοῦ δαβὶδ ψαλτήριον διὰ στίχων πολιτικῶν.
- λβ'. τοῦ αὐτοῦ μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ ἐρμηνεία εἰς τὸν γρηγόριον τὸν θεολόγον διὰ στίχων πολιτικῶν.
- λγ'. τοῦ αὐτοῦ μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ ἐρμηνεία εἰς τὴν βίβλον τοῦ διοσκορίδου διὰ στίχων πολιτικῶν.

¹⁾ C. αἰδεσιμωτάτου. ²⁾ C. ὁμολογεῖ omisso οὐχί. ³⁾ C. πρεβεντζιαλίου. ⁴⁾ C. φλωρεντίας. ⁵⁾ C. σήμερον. ⁶⁾ C. πρεδικατόρος? ⁷⁾ C. μεγαλοπόλεως. ⁸⁾ C. ὄρη. ⁹⁾ C. ἔλαμψε. ¹⁰⁾ C. πρεδικατόρος. Cf. n. 6). ¹¹⁾ C. ἐπαρελάβαμεν. ¹²⁾ Ita C.

14. ταῦτά εἰσι τὰ βιβλία τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος κυροῦ μιχαήλ τοῦ καντακουζηνοῦ.

- α'. ὄνειροκρίτης ἀκριβῆς κατὰ ἀλφαβήτου στοιχείου¹⁾ καὶ μετεγλωττίσθη ἀπὸ τῶν ἀράβων²⁾ γλῶτταν εἰς τὴν ἑλληνικὴν παρὰ μαγίστρου τοῦ κῆρ σήθ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- β'. ἱστορικὸν κωνσταντίνου τοῦ μανασσῆ· καὶ ἀρχίζει ἀπὸ κτίσεως κόσμου καὶ τελειώνει ἕως τῆς βασιλείας κυροῦ νικηφόρου τοῦ βοτανειάτου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- γ'. νικῆτα μητροπολίτου ἡρακλείας ἐρμηνεῖα εἰς τὴν ἐξαήμερον τοῦ μωϋσῆ· καὶ ἔνε καθένα ἡτοι σύναξις πολλῶν· καὶ ἔνε φρυγουράδο, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράϊνο³⁾.
- δ'. τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, καὶ γράφει εἰς τὸ τέλος πῶς ἔνε γράμμα θεοδωρίτου ἐπισκόπου κύρρου· καὶ ἔνε ὅλον χρυσογραμμία, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ε'. ἱστορικὸν γεωργίου κεδρηνοῦ, καὶ ἀρχινᾷ ἀπὸ κτίσεως κόσμου· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάνιο.
- ς'. ἐρμού τρισμεγίστου ἱατροσόφιου κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης καὶ φυσικῆς ἀποροσίας τῶν ἀστρων, ἔχει δὲ καὶ τὴν φυσιολογίαν πάντων τῶν ζώων χερσαίων ἄμα καὶ ἐναλίω⁴⁾ ἔτι καὶ τῶν πτηνῶν πάντων· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάνιο.
- ζ'. Θωμᾶ ντεακίνου⁵⁾ βιβλίον μεγάλο, ὅπερ γράφει κατὰ τῶν γραικῶν· καὶ ἔχει τμήματα δύο, καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάνιο.
- η'. ἱατροσόφιον παύλου νικαίου μαθητοῦ τοῦ ἱπποκράτους· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάνιο.
- θ'. ἱατροσόφιον ὀριβασίου ἱατροσοφιστοῦ πρὸς κωνσταντίνον τὸν πορφυρογέννητον βασιλέα, υἱὸν λέοντος τοῦ σοφοῦ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο⁶⁾.
- ι'. ἱατροσόφιον διοσκορίδου τοῦ καὶ πεδακίου⁷⁾ λεγομένου περὶ ὕλης ἱατρικῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ια'. ἱατροσόφιον κρατεῖα τοῦ ῥιζοτόμου περὶ ὕλης ἱατρικῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ιβ'. ἱατροσόφιον ἀνδρέου τοῦ θαυμαστοῦ περὶ ὕλης ἱατρικῆς κατὰ ἀλφαβήτου στοιχείου⁸⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- ιγ'. ἱατροσόφιον νίγηρ τοῦ ἀπικῶν περὶ ὕλης ἱατρικῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- ιδ'. ἱατροσόφιον παύλου αἰγινήτου⁹⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις βιββάνιαις.

- ιε'. ἱατροσόφιον νικολάου τοῦ μυρεψοῦ εἰς τὰς σκευασίας καὶ ἀλειφάς¹⁰⁾ ὅλας· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- ισ'. ἱατροσόφιον μελετίου τοῦ σοφοῦ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατὰσχευῆς, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχει διάφορα· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- ις'. ἱατροσόφιον μάγνου ἐμεσηνοῦ¹¹⁾ ἱατροσοφιστοῦ ἐρμηνεῖα καὶ ἐξήγησις εἰς τὰ οὐρα¹²⁾ τοῦ ἱπποκράτους· καὶ ἔχει καὶ ὅλα τὰ οὐρα φρυγουράδα, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- ιγ'. ἱατροσόφιον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ, αἱ σκευασίαι ὅλαι, αἷς ἐποίησε ἔτι ζῶντος αὐτοῦ· καὶ καλεῖται τὸ βιβλίον ἡ δωδεκάθεος σκευασία· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- ιδ'. ἱατροσόφιον τοῦ σοφοῦ πυροποῦλου· καὶ τὸ βιβλίον ἔνε μεγάλο, καὶ ἔχει ἐξ ἐμπειρίας¹³⁾ πολλὰ καὶ διάφορα πράγματα· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις βιββάνιαις.
- ικ'. ἱατροσόφιον τοῦ ἀριστοτέλους πᾶνυ θαυμαστόν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- κα'. ἱατροσόφιον ὀριβασίου ἱατροσοφιστοῦ πρὸς κωνσταντίνον τὸν βασιλέα τὸν πορφυρογέννητον, υἱὸν λέοντος τοῦ σοφοῦ, περὶ ἀνατομῆς τῶν ζώων· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράϊνο.
- κβ'. τοῦ αὐτοῦ ὀριβασίου τοῦ ἱατροσοφιστοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν κωνσταντίνον τὸν πορφυρογέννητον βασιλέα, υἱὸν λέοντος τοῦ σοφοῦ, ἱππιατρικά¹⁴⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις βεβράϊναις.
- κγ'. ἱατροσόφιον τοῦ ξενῶνος¹⁵⁾, ὅλον σωστό· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- κδ'. ἱατροσόφιον, βιβλίον μεγάλο· καὶ λείπει ἐκ τὴν ἀρχὴν φύλλα τέσσαρα· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- κε'. ἱατροσόφιον γαληνοῦ περὶ ἀνατομῆς τῶν ζώων· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάνιο.
- κς'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ ἱατροσόφιον περὶ τῶν γενομένων παθῶν τοῦ ἀνθρώπου τῶν τε ἐντὸς καὶ τῶν ἐκτὸς γενομένων παθῶν, καὶ πῶς δεῖ αὐτὰ θεραπεύειν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- κς'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.
- κη'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ ἀψύχου¹⁶⁾ καὶ ἱππων καὶ τῆς τοῦτων θεραπείας καὶ ἐπιγνώσεως· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.

¹⁾ C. στοιχείου. ²⁾ C. ἀράβων, ut constanter. ³⁾ Ita C. ⁴⁾ C. ἐν ἀλίω. ⁵⁾ C. ντεακίνου. Cf. p. 20 n. 13). ⁶⁾ C. βιββάνιο. ⁷⁾ C. παιδακίου. ⁸⁾ C. στοιχείου. ⁹⁾ C. αἰγινήτου. ¹⁰⁾ C. ἀλειφάς. ¹¹⁾ C. ἐμεσηνοῦ. ¹²⁾ C. οὐρα. ¹³⁾ C. ἐμπειρίας. ¹⁴⁾ C. ἱππιατρικά. ¹⁵⁾ Cf. p. 23 n. 3). ¹⁶⁾ C. ἀψύχου.

κθ'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ τροφῶν δυνάμεων, τῶν δένδρων λέγω καὶ ὀπωρῶν ¹⁾, ἤτοι πορικῶν ²⁾ ἔτι καὶ περὶ κρέατος τῶν τετραπόδων καὶ πτηνῶν καὶ ἐναλίων ³⁾ ἰχθύων· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

λ'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ ὕλης ἰατρικῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

λα'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ διαίτης τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ ἀνθρώπων ἐκδηδητημένων ⁴⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

λβ'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ ζώων μορίων καὶ τῆς αὐτῶν σημειώσεως· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

λγ'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ ἰατρῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

λδ'. τοῦ αὐτοῦ γαληνοῦ περὶ ἀνέμων, περὶ πυρός, περὶ ὕδατος ὀμβρίου καὶ ὕδατος ποταμοῦ καὶ ὕδατος θαλασσίου καὶ ὕδατος λίμνης καὶ ὕδατος φρέατος, ἔτι καὶ γῆς λευκῆς καὶ κοκκίνης· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

λε'. ἰατροσόφιον Ἰσπρου βιεκζεβερ ⁵⁾ τοῦ ἔβι βιβλίον μέγα, καὶ ἔχει τμήματα ἐπτά, καὶ μετεγλωττίσθη ἀπὸ τὴν ἀράβων γλῶττιαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ γεωργίου τοῦ βυζαντίου ⁶⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

λεζ'. ἰατροσόφιον βανλὶ λεγομένου καὶ μετεγλωττίσθη ἀπὸ τὴν ἀράβων γλῶττιαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν παρὰ μαγίστρου τοῦ κερ σήθ· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.

λς'. ἰατροσόφιον τοῦ ἀσκληπιοῦ περὶ λίθων καὶ βοτανῶν δυνάμεων· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

λζ'. τοῦ αὐτοῦ ἀσκληπιοῦ περὶ μετάλλων ⁷⁾ γῆς, ἔτι τε χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου καὶ μοιρίδου, καὶ ἰδραργύρου καὶ ⁸⁾ κασσιτέρου καὶ σιδήρου ἤτοι χαλκώματος· καὶ περὶ πάντων τῶν ὑδάτων καὶ τῆς αὐτῶν σημειώσεως· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

λθ'. τοῦ αὐτοῦ ἀσκληπιοῦ περὶ θαλάσσης ἐρυθροῦς καὶ περὶ δεινδρίτου λίθου ἤτοι κοραλλίου ⁹⁾ λεγομένου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

μ'. τοῦ αὐτοῦ ἀσκληπιοῦ περὶ ὠκεανοῦ ποταμοῦ καὶ τὰς ἐν αὐτῷ εὐρισκομένας νήσους καὶ τῶν αὐτῶν ¹⁰⁾· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

μα'. τοῦ αὐτοῦ ἀσκληπιοῦ περὶ ὕλης ἰατρικῆς τὰς τε εὐρισκομένας βοτάνιας ἐν Ἰνδία καὶ τῇ εὐδαίμονι ἀραβία, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχει διάφορα· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις βεβροάϊναις.

μβ'. ἰατροσόφιον ἰωαννίκου ἱερομονάχου τοῦ καὶ

ἐπίκλην καρτάνου καὶ πρωτοσυγγέλλου γεναμένου κερκύρων ¹¹⁾ τῆς νήσου, συναχθεῖσα καὶ ἐκλεχθεῖσα ¹²⁾ πάντα τὰ ἀναγκαῖα ἀπὸ τῶν τριῶν ἰατρῶν ἱπποκράτους, γαληνοῦ καὶ μελετίου τοῦ σοφοῦ· ἔτι καὶ περὶ ἄστρων ἡλίου τε καὶ σελήνης, καὶ περὶ διαίτης τῶν δωδεκαμηνῶν καὶ περὶ φλεβοτομίας αὐτῶν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

μγ'. ἰατροσόφιον μασοῦρ τοῦ αἰγυπτίου, καὶ μετεγλωττίσθη ἀπὸ τὴν ἀράβων γλῶττιαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ μεγαλοπρεπεστάτου ἀρχοντος κυροῦ ἰωάννου τοῦ δούκα τοῦ πανυπερσεβάστου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.

μδ'. γεωργίου τοῦ ζηγαβηνοῦ περὶ βοτανῶν μερικῆ ἀπόδειξις· καὶ ἔνε τὸ χαρτὶ βιββάκινο.

με'. μαξίμου μοναχοῦ τοῦ πλανοῦδη ¹³⁾ περὶ οὖρων, περὶ σφυγμῶν ¹⁴⁾ καὶ περὶ προγνώσεως θανάτου καὶ ζωῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

μς'. ἰατροσόφιον ἰωάννου ἱαλοῦ τοῦ μεντζουέ ¹⁵⁾, καὶ μετεγλωττίσθη ἀπὸ τὴν λατίνων γλῶττιαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν παρὰ κυροῦ μανουῆλ τοῦ χρυσολοῦρα ¹⁶⁾ εἰς ὤρμαϊκὴν λέξιν τῶν γραικῶν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

μζ'. τοῦ εὐτελοῦς ἰωάννου τοῦ ἰακενδύτου καλουμένου μετάρρασις ἢ καὶ παράρρασις εἰς τὴν διοσκοριδοῦ βίβλον ἤγουν εἰς τὴν κοινὴν φράσιν περὶ ὕλης ἰατρικῆς· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

μη'. ἰατροσόφιον μαγίστρου μπενάρδου ¹⁷⁾ τοῦ ὤρμαϊου, καὶ μετεγλωττίσθη παρὰ τοῦ σοφωτάτου κυροῦ δημητρίου τοῦ κυδῶνη· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

μθ'. θεοφάνους μοναχοῦ τοῦ γραπτοῦ εἰς τὴν προπαιδείαν τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

ν'. τοῦ αὐτοῦ θεοφάνους τοῦ γραπτοῦ ἐρμηνεῖα εἰς τὰ ἀναλυτικὰ τοῦ ἀριστοτέλους· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

να'. γαληνοῦ κατὰ τοῦ ἱπποκράτους· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε κόλλαις μεταξωταῖς.

νβ'. νικολάου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως περὶ βασιλείας, περὶ ἀρχόντων, περὶ πατριάρχου, περὶ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβροάϊνο.

νγ'. μαξίμου τοῦ ἄγνωστου καὶ ὁμολογητοῦ περὶ τῶν μονοθελητῶν· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

¹⁾ C. ὀπόρων. ²⁾ C. πορικῶν. ³⁾ C. ἐν ἕλιων. ⁴⁾ C. ἐκδηδητημένων. ⁵⁾ βέν εκζεβέρ W. ⁶⁾ C. βυζαντίδου. ⁷⁾ C. μεταλλῶν. ⁸⁾ C. om. ⁹⁾ C. κοραλλίου. ¹⁰⁾ aliquid excidisse videtur. ¹¹⁾ κερκύρας? ¹²⁾ συναχθέντα καὶ ἐκλεχθέντα? ¹³⁾ C. πλανοῦδι. ¹⁴⁾ C. σφυγμῶν. ¹⁵⁾ μεσονί? ¹⁶⁾ C. χρυσολοῦρα. ¹⁷⁾ μπενάρδου?

- νδ'. καβάσιλα τοῦ βουλγαρίας ἐρμηνεία εἰς τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.
- νε'. ἰωάννου τοῦ ἐξ ἀφιλείμ¹⁾ ἐρμηνεία συνοπτικὴ²⁾ εἰς τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.
- νς'. τὰ πρακτικὰ τῆς ὁγδόης συνόδου τῆς γεναμένης ἐν φλωρεντίᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας ἰωάννου τοῦ παλαιολόγου καὶ ἰωσήφ πατριάρχου καὶ πάπα εὐγενίου· καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βιββάκινο.

νζ'. ἱστορικὸν ἰωάννου κουροπαλάτου καὶ γεγονότος δρουγγαρίου τῆς βίγλης καὶ πρωτασκηρῆτου³⁾ τοῦ σκυλίτζη χρονικὴ ἱστορία, καὶ ἀρχινᾶ ἀπὸ τῆς βασιλείας νικηφόρου τοῦ ἀπὸ γενικῶν καὶ τελειώνει εἰς τῆς βασιλείας ἰσαακίου τοῦ κομνηνοῦ, καὶ τὸ χαρτὶ ἔνε βεβράινο.

15. ταῦτα τὰ κάτωθεν βιβλία εἰσὶν ἐν τῷ
ῥαιδεστώ.

- ἄρ. θεμιστίου εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
ἀριστοτέλους εἰς μῆνιν καὶ εἰς μηνίδα⁴⁾.
ἀριστοτέλους βιβλίον εἰς δορυεῖς⁵⁾.
μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ καὶ ὑπερίμου εἰς τὰ φυσικά.
μενάνδρου κωμωδίαι.
φιλήμονος⁶⁾ κωμωδίαι.
κῆρ γεωργίου τοῦ παχυμέρη εἰς τὰ μετὰ τὰ φυσικά.
ἱστορικὸν δίωνος.
ἱστορικὸν ἰωάννου τοῦ ζωναρά.
ἱστορικὸν κῆρ γεωργίου τοῦ κεδρηνοῦ⁷⁾.
ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ ῥουφίνου πρεσβυτέρου.
ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ θεοδωρίτου.
ἱστορικὸν τοῦ λαονίκου.
ἱστορικὸν γεωργίου μοναχοῦ.
βιβλίον κῆρ ἰωάννου τοῦ καντακουζηνοῦ κατὰ μωάμεθ⁸⁾.
βιβλίον κῆρ δημητρίου τοῦ κυδῶνη.
ἡ ἀποκάλυψις ἰωάννου τοῦ θεολόγου.
ἀριστοφάνους⁹⁾ κωμωδίαι.
βλεμίδου¹⁰⁾ σύνοψις εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
ἰωσήφ βρουεννίου¹¹⁾ εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
κῆρ μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
ὁ νόμος κῆρ θεοδώρου τοῦ βαλασιμῶν.
ιατροσόφιον τοῦ ἱπποκράτους περὶ ἀνατομῆς τῶν ζώων¹²⁾.
ἰωσήπου τοῦ ἐβραίου περὶ ἰουδαικοῦ πολέμου ἱστορία.
βιβλίον θαυμαστόν, τὸ καλούμενον ἡ διόπτρα.
ὁ νόμος ματθαίου τοῦ βλαστάρη¹³⁾.
ὁ νόμος κωνσταντίνου τοῦ ἀρμενοπαύλου.

- ἐξήγησις εἰς τὰ βασικὰ νόμιμα θεοδώρου τοῦ ἔρμουπολίτου.
ἡ ἐξηκοντάβιβλος ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου.
αἱ στορίαί τῶν κομνηνῶν.
βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐξήγησις εἰς τὸν προφήτην ἡσαίαν.
αἱ νεαροὶ πάντων τῶν βασιλείων.
λειτουργία¹⁴⁾ ἐξηγημένη κῆρ νικολάου τοῦ καβάσιλα.
ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ λογικῆν.
βλεμίδου¹⁵⁾ ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον.
θεοδωρίτου ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον.
ἰωάννου τοῦ ζηγαβηνοῦ ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον.
ιατροσόφιον τοῦ ἱπποκράτους.
διονυσίου ἀρεοπαγίτου ἱεραρχία οὐρανια, μυστικὴ θεολογία.
ἱστορικὸν κυροῦ κωνσταντίνου τοῦ μανασσῆ.
ἱστορικὸν κῆρ μιχαὴλ τοῦ γλυκῆ.
συμεῶν τοῦ διαλόγου¹⁶⁾ τὰ ἐπιτὰ μυστήρια τῆς ἐκκλησίας.
τοῦ αὐτοῦ ἐξήγησις τῆς θείας λειτουργίας.
ὀριβασίου βιβλία¹⁷⁾ τρία ἱατρικά.
ῥούφου ἐφεσίου ἱατρικά.
ἐκαταίου¹⁸⁾ καππαδόκου.
πρόκλου περὶ θεολογίας ἐλληνικῆς.
ζαχαρίου ὀήτορος ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ.
ἰωάννου τζέτζου λέξις ἱστορικὴ κατὰ στοιχείον.
ὠριγένους φιλοκαλία καὶ κατὰ κέλσου.
γεωργίου τοῦ φιλοσόφου βιβλίον.
βιβλίον ἱατροσόφιον μέγα.
οἱ χρῆσμοι τοῦ πατέρων καὶ ἄλλων πολλῶν.
τὰ χρυσᾶ ἔπη γρηγορίου τοῦ θεολόγου.
ἱστορικὸν νικηφόρου τοῦ γρηγοῦ.

¹⁾ Ξιφιλείου Lambecius I l. p. 151. ²⁾ C. συνοπτικῆν. ³⁾ C. πρωτασκηρῆτον. ⁴⁾ εἰς μῆνην καὶ εἰς ἀνάμνησιν? ⁵⁾ δορυεῖς? ⁶⁾ C. φιλήμονος. ⁷⁾ C. κεδρηνοῦ. ⁸⁾ C. μωάμεθ. ⁹⁾ C. ἀριστοφάνου. ¹⁰⁾ βλεμίδου? ¹¹⁾ C. βρουένιου. ¹²⁾ C. ζώων. ¹³⁾ C. βλαστάρη. ¹⁴⁾ C. λειτουργία. ¹⁵⁾ V. not. 10). ¹⁶⁾ V. p. 21 n. 4). ¹⁷⁾ C. βλβί. ¹⁸⁾ ἀρεταίου?

ὁ ἰγγλάτης.

ἰωάννου πάπα ἐξήγησις εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

γορηγορίου πάπα τοῦ διαλόγου ἐπιστολαὶ πρὸς βασι-
λίαν τὸν ἰσαυρον.

ἡ δογματικὴ πανοπλία.

γραμματικὴ γορηγορίου τοῦ θεολόγου.

ἐρμού τρισεγγεστοῦ βιβλία τρία ἱατρομαθηματικά.

βρουεννίου ¹⁾ περὶ ἁρμονιακῆς.

μιχαῆλ τοῦ ἀνθυπάτου νόμιμον.

νόμος κατ' ἐκλογὴν ²⁾.

συμμάχου ἐξήγησις εἰς τὸ ψαλτήριον.

βιβλίον τὸ καλούμενον παρὰδεισις.

ὠριγένους ῥητορικά.

ὠριγένους φιλοσοφικά.

ἀναστασίου τοῦ σιναίτου ³⁾ βιβλίον, ἡ ὁδηγός.

τὰ ἡμηρόκεντρα.

βιβλίον τὸ βαρλαάμ καὶ ἰωάσαφ.

νόμος τῶν πανδεκτῶν.

ἱατροσόφιον κτὲρ μελετίου τοῦ σοφοῦ.

κυρίλλου εἰς τὸ κατὰ ⁴⁾ σολομῶντος ⁵⁾.

ἐξήγησις ἀκύλα εἰς τὸ ψαλτήριον.

εὐσεβίου τοῦ παμφίλου εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

βιβλίον τὰ ἐξαπτέρυγα.

βιβλίον λεξικὸν τὸ καλούμενον ἔρανος ⁶⁾.

ἱατροσόφιον τῶν ξενῶνων.

ἰρηνίου ⁷⁾ σοφωτάτου ⁸⁾ εἰς τὴν φιλοσοφίαν.

ἐξάήμερος ἐξηγημένος ⁹⁾ τοῦ μεγάλου βασιλείου.

ἱστορικὸν νικηφόρου γορηγοῦ περὶ τῆς νέας ῥωμαικῆς
ἱστορίας.

βιβλίον μέγα τὸ καλούμενον ὠκεανός.

βιβλίον ἱατρικὸν θεραπευτικὸν δισκοροΐδου ἀνα-
ξίρβου ¹⁰⁾.

τοῦ ἁγίου βασιλείου κατὰ εὐνομίου.

ἰούλιος ¹¹⁾ πολυδεύκη ¹²⁾.

ἰωάννου τοῦ σιναίτου ¹³⁾ τοῦ κυθωνιάτου φιλοσοφικόν.

ὁ κλίμαξ ἰωάννης.

ὁ θηκαρῆς ¹⁴⁾.

νόμιμον βασιλικὸν τῶν αὐτοκρατόρων κωνσταντίνου,
λέοντος ¹⁵⁾ καὶ βασιλείου.

ἀμμωνίου τοῦ φιλοσόφου προλεγόμενα εἰς τὴν φιλο-
σοφίαν.

ἱατροσόφιον δισκοροΐδου περὶ στεάτων.

γαληνοῦ θεραπευτικὸν βιβλίον.

μάγνου ἔμεσηνοῦ ¹⁶⁾ περὶ οὐρων.

νόμιμον βασιλικόν, μέγα βιβλίον.

βιβλίον τοῦ ὠροσκόπου.

πρόχειρον τῆς ἀστρονομίας.

βιβλίον γεωμετρία.

ἀστρονομικὸν ἰσαὰκ τοῦ ἀργυροῦ.

λουκιανοῦ τοῦ ¹⁷⁾ φιλοστράτου.

πλουτάρχου.

ἱστορικὸν κτὲρ μιχαῆλ τοῦ ψελλοῦ.

ἐπιφανίου κύπρου ἱστορίαι φυσιολογικαί.

βιβλίον ἱατρικὸν τοῦ δισκοροΐδου.

μαξίμου ὄνειροπόλος.

βιβλίον τῆς θαλάσσης.

ἱατροσόφιον παλαιὸν μέγα.

ἰωσήφ βρουεννίου ¹⁸⁾ θεολογικά.

ἱστορικὸν γεωργίου τοῦ σκυλίτζη.

ἰωσήφ βρουεννίου ¹⁸⁾ φιλοσοφικά ¹⁹⁾.

βιβλίον κτὲρ γενναδίου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως
θεολογικά.

τοῦ χρυσοστόμου λεξικὸν ἐκ πάντων τῶν θείων γραφῶν
ἀνθολογημένον.

ἱατροσόφιον, ὃ λέγεται ἡ διαίτα βασιλέως ἰουλιανοῦ
τοῦ παραβάτου.

βιβλίον κτὲρ μιχαῆλ τοῦ γλυκὰ λόγοι φιλοφροιστικοί ²⁰⁾.

βιβλίον ἡ μέλισσα.

βιβλίον θωμᾶ ἀκύνου ²¹⁾.

ἱστορία φιλοχόρου ²²⁾.

ἀνδροτίου ²³⁾ βιβλίον.

ἱστορικὸν προκοπίου τοῦ καισαρέως.

λεοντίου κατὰ ἰουδαίων.

βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐπόμνημα εἰς τὸν ἐκκλησιαστήν.

ὁ κώδιξ ²⁴⁾ τοῦ ἰουστινιανοῦ.

τῶν πανδεκτῶν.

τοῦ ἁγίου ἐπιφανίου τὸ ²⁵⁾ καλούμενο ²⁶⁾ ἀγκυρωτὸ ²⁷⁾
βιβλίον.

γορηγορίου νέσσης εἰς τὰς παροιμίας σολομῶντος καὶ
ἄσμα ἁσμάτων.

ὁ ἰώβ ἐξηγημένος.

τὸ δωδεκαπρόφητον.

οἱ ἀνδριάντες τοῦ χρυσοστόμου.

τὰ τέσσαρα βιβλία τοῦ σολομῶντος ²⁸⁾ ἐξηγημένα.

ῥητορικὴ τοῦ καμαριώτου.

κλαυδίου πτολομαίου ἁρμονιακόν.

ἐξηγήσεις εἰς τὰ χρυσὰ ἔπη τοῦ πυθαγόρου.

ἡγησίππου ²⁹⁾ ἱστορία.

εὐσεβίου τοῦ παμφίλου κατὰ πορφυρίου.

ἱστορικὸν βημαρχίου περὶ βίου ³⁰⁾ τοῦ μεγάλου κων-
σταντίνου.

ζωσίμου λέξις ῥητορικὴ κατὰ στοιχείων.

¹⁾ C. βρουεννίου. ²⁾ C. κατεκλογὴν. ³⁾ C. σιναίτη. ⁴⁾ ἄσμα ἁσμάτων? ⁵⁾ C. σολομῶντος supra ὦ m¹ posito ó. ⁶⁾ C. ἔρανος. ⁷⁾ C. ἰρηνίου. ⁸⁾ C. σοφωτάτου. ⁹⁾ ἐξηγημένη? ¹⁰⁾ ἀναξαρθέως vel ἀναξαρθίου? ¹¹⁾ C. ἡ ἰούλιος. ¹²⁾ Cf. p. 21. n. 2). ¹³⁾ C. σιναίτου. ¹⁴⁾ θηκαρῆς? ¹⁵⁾ C. λέων. ¹⁶⁾ C. ἔμεσηνοῦ. ¹⁷⁾ καὶ τοῦ? vel τοῦ φιλοσόφου? ¹⁸⁾ C. βρουεννίου. ¹⁹⁾ C. φιλοσοφικά. ²⁰⁾ φιλοσοφικοί? ²¹⁾ C. ἀκύνου. ²²⁾ C. φιλοχόρου. ²³⁾ V. p. 20 n. 5). ²⁴⁾ C. κώδιξ. ²⁵⁾ C. τῶ. ²⁶⁾ C. καλονόμενον. ²⁷⁾ C. ἀγκυρωτῶ. ²⁸⁾ C. σολομῶντος. ²⁹⁾ C. ἡγησίππου. ³⁰⁾ C. βίου.

Θεοδώρου ἀναγνώστου ἱστορία ἐκκλησιαστική.
 ἱστορικὸν ἐφόρου τοῦ φιλοσόφου.
 τοῦ σοφωτάτου οὐτάρος ¹⁾ φυσιολόγημα.
 γαληνοῦ περὶ ἀποδείξεων ἰατρῶν.
 ἱστορικὸν διοδώρου σικελιώτου.
 βλεμίδου ²⁾ σύνοψις εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
 ἱστορία Θεοφίλου πρὸς κωνσταντῖνον τὸν μέγαν.
 ἱστορικὸν Θεοπόμπου.
 ἱστορία εὐναπίου.
 ἱστορία διονυσίου ἀλικαρνασείως ³⁾.
 ἱστορία ἀγαθίου.
 πορφυρίου εἰς τὰς ἀριστοτέλους ⁴⁾ κατηγορίας.
 ἱστορικὸν παπιανοῦ ⁵⁾.
 ἱστορικὸν αἰμιλιανοῦ.
 νικολάου τοῦ μυρεφικοῦ ἱατρικόν.
 εὐσταθίου μητροπολίτου θεσσαλονίκης εἰς τὸν ὄμηρον.
 οὐμβάτιου ⁶⁾ ἐξήγησις εἰς τὰ νόμιμα.
 ἄμμωνος τοῦ ἔρμείου εἰς τὰ φιλοσοφικά.
 μαγνεντίου ⁷⁾ μητροπολίτου ἐξήγησις εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
 εἰστρατίου μητροπολίτου νικαίας εἰς τὴν φιλοσοφίαν ⁸⁾.
 γεωργίου τοῦ γεμιστοῦ φιλοσοφικόν.

Θεοφράστου ἱστορία καὶ ⁹⁾ φιλοσοφικὸν βιβλίον.
 πρισκιανοῦ φιλοσόφου εἰς τὴν φιλοσοφίαν.
 ἱστορία παλαιφάτου ¹⁰⁾.
 ὄνειροκρίτης ¹¹⁾ ἀρτεμιδώρου ¹²⁾.
 συνεσίου ὄνειροκρίτης ¹³⁾ περὶ ἐνυπνίων.
 εὐκλείδου γεωμετρικά.
 πρόκλου διαδόχου ἀστρονομικόν.
 ἔρμογένους ὀητορικὴ.
 μενάνδρου ὀητορος ὀητορικὴ.
 ἀρποκρατίωνος ὀητορικόν.
 λιβανίου τοῦ σοφοῦ λόγοι μελέται ¹⁴⁾ λη'.
 ἀπολλωνίου τοῦ τυανέως φιλοσοφικόν.
 ἠρωδιανοῦ ἱστορικόν.
 διογένους ¹⁵⁾ φιλοσοφικόν.
 τοῦ αὐτοῦ βιβλίον τὸ καλούμενον τῆς θαλάσσης.
 παύλου αἰγινήτου ¹⁶⁾ ἱατροσόφιον.
 νικάνδρου ἱατρικόν.
 ἀψύρτου ¹⁷⁾ ἱατροσόφιον.
 συμειῶνος τοῦ σήθ ἱατρικὸν καὶ ὀητορικόν.

καὶ ἄλλα πολλά εἰσιν βιβλία ¹⁸⁾ πολλὰ πολλὰ.

Num. 3.

Catalogus ¹⁹⁾ Librorum R. Domini
 Patriarchae Constantinopolitani continens
 libros quinquaginta quinque.
 Iob explicatus commentariis collectis ex multis a
 Niceta Metropolitano ²⁰⁾ Heracliae ²¹⁾, et habet
 etiam interpretationem picturis figurisque cum
 coloribus lazureo et aureo toto vivide adiectam.
 Georgii Cedreni historia Chronica a creatione Mundi ²²⁾.
 Theodoretii Episcopi Syri ²³⁾ Explicatio XII Prophe-
 tarum, Principium in Esaiam Prophetam,
 Micheam, Eliam, Miseum, Malachiam, Aggaeum,
 Hieremiam, Danielelem et reliquos. Habet etiam
 Prophetas XII explicatos cum lazureo et aureo
 per picturas (in papyro bombycina).
 Historia Nicetae Chroniatae ²⁴⁾.
 Sanctiss. Metropolitae Heracliae Domini Nicetae Ex-
 plicatio in quatuor euangelia ex multis collecta.
 Eiusdem Nicetae Explicatio in Psalterium David.

Ioannis Chrysostomi Constantinopolitani Episcopi ex-
 plicatio in Euangelium secundum Matthaum.
 Eiusdem orationes Panegyricae septuaginta.
 Eiusdem Explicatio in opus sex dierum primus liber
 et secundus.
 Sanctissimi Metropolitani Dn. Nicetae Heracliae Ex-
 plicatio in Acta Apostolorum et in Epistolas
 Pauli Apostoli et praeterea Iacobi, Ioannis et
 Iudae.
 Sanctissimi Metropolitae Thessalonicensis Dn. Sy-
 meonis Dialogi septem sacramenta Ecclesiae
 (in charta bibacina).
 Posterior liber sive secundus, Parallela Ioannis Da-
 masceni (in charta bibacina).
 Georgii Metropolitae Nicomediae orationes Panegy-
 ricae valde pulchrae.
 De legibus magnum volumen habens Explicationes
 trium Doctorum explicantium Canones et leges
 Imperiales, Initium Ioannis Monachi Zonarae:

¹⁾ ἀπτοναρίου? ²⁾ V. p. 20 n. 10). ³⁾ C. ἀλικαρνασείως. ⁴⁾ C. ἀριστοτέλου. ⁵⁾ ἀππιανοῦ? ⁶⁾ C. οὐμβάτου.
⁷⁾ μαγνεντίου? ⁸⁾ C. φιλοφίαν. ⁹⁾ C. ἱστορ' . . . αὶ tribus fere litteris abreptis. ¹⁰⁾ C. παλαιφάτου. ¹¹⁾ C. ὄνειροκρίτης.
¹²⁾ C. ἀρτεμιδώρου. ¹³⁾ C. ὄνειροκρίτης. ¹⁴⁾ καὶ μελέται? ¹⁵⁾ C. διογένους. ¹⁶⁾ C. αἰγινήτου. ¹⁷⁾ C. ἀψύρτου. ¹⁸⁾ C. βιβλ'.
¹⁹⁾ H (artungus). Catalogus. ²⁰⁾ H. Metropolitano. ²¹⁾ H. Hieracliae. ²²⁾ H. in marg: *Extat Graeco et Latina*. ²³⁾ i. e. Κύρρου.
²⁴⁾ i. e. Choniatae.

- deinde Theodori Balzamonis Patriarchae Antiocheni, postremo Matthaei Blastarii (*in charta bombycina*).
- Sabini monachi Epitome omnium Synodorum, et appellatur liber de communibus Magnum Nomocanonon (*in charta bebraina*).
- Euclides explicatus (*in charta bibacina*).
- Sancti Ioannis Chrysostomi Explicatio in acta Apostolorum, et in Epistolas Pauli, Iacobi, Ioannis Iudae etc. ¹⁾.
- Eiusdem aliud volumen eiusdem materiae (*in alia charta*).
- S. Ioannis Damasceni liber philosophicus, qui inscribitur Logica Ioannis Damasceni, cuius initium: Deum nemo vidit unquam etc. (*in charta bebraina*).
- Orationes multae Gregorii Theologi, principium: Resurrectionis dies (*in charta bebraina*).
- Actiones sanctae sextae et oecumenicae Synodi Constantinopolitanae sub Constantino Pogonato ²⁾.
- Theodoretus Episcopi Syri ³⁾ Explicatio in Psalterium David.
- Symeonis Metaphrastis libri XII sex menses complectentes, Septembrem, Octobrem, Novembrem, Decembrem, Ianuariam et Februariam.
- Matthaei lex, liber continens omnes canones Synodorum, itemque totum Nomocanonon.
- Duodecim menses, September cum seq. (*in charta bibacina*) ⁴⁾.
- Psalteria octodecim, aureis litteris (*in charta bibacina*).
- Liber magnus, September, October etc. (*in charta bebraina*).
- Alius liber sex mensium, in quo Martius, Aprilis, Maius, Iunius, Iulius, Augustus (*in charta bebraina*).
- Totius anni mensium XII Collectaneum (*in charta bebraina*).
- Legale trium Imperatorum ⁵⁾ Basili, Constantini, Leonis.
- Psalterium explicatum Iohannis Chrysostomi (*in charta bebraina*).
- Euangelia XXIII. cum aureis litteris (*in charta bebraina*).
- Institutiones Iudaeorum (*in charta bebraina*).
- Dn. Theodori Pauperis Explicatio in interpretationem libri Ioannis Damasc., qui Octoechus ⁶⁾ vocatur.
- Panegyricum totius anni (*in charta bebraina*).
- Nicephori monachi et presbyteri Blemidae Interpretatio in Psalterium David (*in charta bebraina*).
- Explicatio in opus sex dierum Gregorii Archiepisc. Nissae (*in charta bibacina*).
- Historia chronica Domini Magistri Seth, et est communis ⁷⁾ phrasim sive vulgaris lingua, incipit a creatione Mundi usque ad Imperium Constantini Ducae (*in charta bibacina*).
- Magnus liber de Medicina (*in charta bombycina*), cuius desideratur principium et habet varia.
- Pientissimi et Deo dilecti Imperatoris Domini Ioannis Cantacuzeni Apologiae quatuor contra Machometh.
- Nili Monachi decem orationes contra Machometh.
- Paracliticon sive Adhortatorium totius Octoechi (*in bibacina charta*).
- Sanctissimi Metropolitanae Caesareae ⁸⁾ Cappadociae Domini Andreae Explicatio in visiones Danielis Prophetae.
- Lexicon Iustiniani Magni.
- Liturgia Sancti Apostoli fratris Domini (*in charta bebraina*).
- Tacticon ⁹⁾, liber de Ordinationibus (*in charta bebraina*).
- Tres Liturgiae simul Basili Magni, Ioannis Chrysostomi et Gregorii Dialogi.
- Hermogenes Rethor (*excusus*).
- Varini sive Phavorini Lexicon iuxta Alphabetum (*excusum*).
- Iliades Homeri (*excusae*).
- Suidae Lexicon (*excusum etc.*)

¹⁾ H. in marg: *Extant in Pauli epistolas tantum, caetera non.* ²⁾ H. Pogonato. ³⁾ V. p. 31 n. 23). ⁴⁾ H. in marg *Apud nos sunt Martyrologia.* ⁵⁾ H. Imperatoris. ⁶⁾ H. Octoecho. ⁷⁾ H. comunis. ⁸⁾ H. Caesareae. ⁹⁾ H. Iacticon.

Iam quoniam in hoc opusculo explicando et enarrando exspatiari ab hoc loco alienum visum est, nunc speciminis loco tantum initium eius quo inscriptiones continentur, commentario succincto illustrare placuit, quo ea potissimum quae nova mihi in eo esse viderentur ante oculos ponerem. Reliqua nisi quis alius interim tractanda sumpserit, in posterum tempus reservo.

§ 1. Columnam purpuream vel porphyreticam Roma auctam a Constantino Magno Constantinopoli in foro placoto collocatam eique statuam ipsius, quae olim Apollinis fuisset, auctam Illo impositam esse auctor est Zonaras XIII, 3. (Cf. Chron. Pasch. p. 528 ed. Bonn. Anonym. ant. Const. I, 36 in Bandurii imp. orient. I p. 13. Codin. de orig. Const. p. 41 ed. Bonn.); inscriptio statuæ est apud Cedrenum I, 564 B. [Iniani statuam in ea a Demophilo duce positam cum inscriptione: *μέγας θεοσεβής ἐπαρχὼν Ἰουλιανός* dicit anonymus de ant. Const. V, 275 p. 83 Band.] Constantini statuam cum tribus zonis columnæ sub Alexio Comneno fulmine deiectam et dirutam esse tradunt præter Zonaram Ioannes Scylitzes (Cedren. II, 742 B.), Anna Comnena Alex. XII, 282 D. (ed. Ven.), Codinus de orig. Const. l. l.; iam sub Nicephoro Botaniate id factum esse dicit Glycas ann. IV, 617 B. Statuæ locum crux tenuit tempore Manuelis Chrysoloræ comp. Rom. p. 122 (cf. Cangii Const. christ. I p. 65). Columnam ipsam incendio a Venetis facto sub Alexio Duca Murzuphlo cecidisse et a Manuele Palaeologo redintegratam esse nemo, quod meminerim, præter nostrum tradidit, neque id utrum verum sit necne scio; certe erravit, cum Manuelem filium dixit Manuelis, primi Palaeologorum, qui urbem recuperavit. Columnam, quae hodie extat, revera igne corrosam esse testati sunt P. Gillius de topogr. Const. lib. III cap. III (Banduri imp. or. I p. 311), Sal. Schweigger (Ein neue Reyssbeschreibung p. 124), B. Starkius (Nach dem griechischen Orient p. 91), neque aliud nomine quo hodie ea nuncupari solet, indicatur. Aliam de origine vestigiorum incendiî fabulam servavit Schweigger l. l. Inscriptio graeca, quam 'in summo spondylo supraedificato esse nomen Regis illius continentem, qui post casum statuæ Constantinianæ supremum spondylum structilem superimposuit', dicit Gillius l. l., sine dubio eadem est, quam noster cum Gerlachio (in Crusii Turcogr. p. 498), Schweiggero, Georgio Dousa (de itin. suo Constant. p. 39), Sponio (Reisen durch Italien p. 102 N. 48), Whelero (Journey into Greece p. 190) servavit. Prima versus secundi vox est in Turcograecia, unde haud scio an Schweigger et Dousa hauserint: *veoi*; apud Sponium et Whelerum, unde in Bandurii imp. orient. vol. I lib. VII p. 157 fluxit, *KAINC*, pro quo noster *καινοί* praebet recte, ut mihi videtur nescienti utrum etiam nunc inscriptio conspicua sit. Columnam delineatam habes apud Whelerum, et ex hoc repetitam apud Bandurium (imp. orient. II p. 500 tab. IV). Alia de hac columna si scire vis adeas Cangii ad Ann. Comn. Alex. notam p. 382 ed. Par. et Const. Christ. lib. I p. 64 et 65, Bandurii imp. orient. II, 372, Pancirolli ad anonym. lat. descript. Const. notam in Hesychii Miles. opusc. editione Orelliana p. 314, Ungerum in encyclopaed. Erschiana vol. LXXXIV p. 365, Starkium l. l., denique 'quem hic laudat' Dethierum (*Ἑλληνικὸς φιλόλογος σέλλογος* IV, 1871 p. 22—29).

§ 2. Iuliani corpus Tarso Ciliciae, ubi a militibus repositum est, posteriore tempore Constantinopolim transvectum esse testatur cum aliis Zonaras XIII, 13. Ibi sarcophagum eius iuxta Iovianeum in heroo Iustiniani positum commemorat anonymus de sepulcris imperatorum (Bandurii imp. orient. vol. I lib. VI, p. 105), quocum facit locus chronici manuscripti a Cangio ad Zonaram XIII, 13 citatus; denuo hic mutasse locum censendus est, si quidem Ioannes, Citri episcopus, qui sub initium saeculi XIII floruit, in responsis ad Cabasilam scripsit eum in aede Sanctorum Apostolorum reperiri (V. Cangii Const. christ. lib. IV p. 74^b). Hanc aedem destruxit et ex eius aliisque relliquiis messitam cum imareto aedificavit Mahumetes II sultanus, qui Constantinopolim expugnavit, teste P. Gillio de topogr. Const. lib. IV cap. 2 p. 321 ed. Band. Iam si fides habenda est nostro, Iuliani quoque sarcophagus in hoc imaretum (*μαράτι*) translatus est. De inscriptione, quam præter nostrum Zonaras l. l., Cedrenus I p. 539 B. aliique servaverunt, ego in Fleckeiseni annalibus philologicis CXIII p. 213 sq. verba feci. Alia reperies apud Bandurium II p. 579^b sq.

§ 3. Omnia ad verbum e Zonara XIII, 16 petita sunt atque id quidem e codice haud meliore quam Monacensis n. 324 et Parisinus n. 1715, quibuscum noster et in falsa lectione v. 5 ἄγρα et in καὶ particula v. 9 omissa concinit. Res ipsa commemoratur etiam a Socrate hist. eccl. IV, 5, inscriptio minus emendata ibidem 8, unde eam P. Gillius l. l. p. 271 sumpsit.

§ 4. Etiam hoc loco nostrum Zonarae (XIV, 14) codice eiusdem cuius Parisinus est familiae, usum esse vel ex eo elucet, quod in utroque versus 8 epigrammatis, qui est pentameter, ante 7, qui est hexameter, legitur. Genuinam autem lectionem, cuius loco codex Parisinus lacunam praebet, noster partim integram partim dimidiam in versu 3 et 11 servavit, et valde miror, quod L. Dindorfius Cangii lectione spreta commenta interpolatoris manifesta in textum recepit, pro δείξασα λοχείη v. 3 scribens δόξαν λειλαγοῦσα, pro οὐκέτι v. 11 οὐ νέα, neque laudare possum quod idem ex eiusdem codicis scriptura vitiosa ἀμείροις v. 11 formam doricam ἀμείροις elicere maluit quam servare formam ionicam ἡμείροις et libris et dialecti proprietate magis commendatam. Rem eandem simul cum inscriptione referunt Cedrenus I, 707 B. et Nicephorus Callisti Xanthopulus hist. eccl. XVIII, 41. E Zonara transiit epigramma in syllogem Bandurianam (imp. or. vol. I lib. VII n. 515 p. 154 cum commentario II p. 610) et in Anthologiae appendicem n. 102.

Epigrammatis versionem latinam antiquam extare error est Cangii ad Zonaram l. l., quem suum fecit Bandurius II p. 610. Est haec versio sane hand inelegans Ioannis Langii quae postquam ab eo in versione Nicephori Basileae a. CIQIOLIII edita publicata est, non solum Hartungo, interpreti huius opusculi, talis visa est, qua suam ipsius operam ornaret, sed etiam a Pithoeo in Epigrammatum et poematorum veterum collectionem recepta est, a qua neque Burmannus (Anth. Lat. IV, 65) neque Meyer (n. 1542), qui falso Hieronymo Wolfio tribuerunt, eam exulare iusserunt.

§ 5. λίθος μεγάλος τετράγωνος, quem noster commemorat, est obeliscus hodie superstes in hippodromo, erectus ille quidem, ut videtur, Theodosii Magni iussu a. CCCLXXX a Proclo praefecto urbis, auctore Marcellino Comite chron. p. 7 ed. Par. 1619, non a Theodosio Minore, ut contendit anonymus de antt. Constant. lib. II, 75 apud Bandurium I p. 25, quem post Codinum de sign. Const. p. 48 ed. B. nuper B. Starkins (Nach dem griech. Orient p. 94) secutus est. Ut ex inscriptione hieroglyphica apparet, Heliopoli erat a Thutme III, celeberrimo rege Aegypti, erectus. Cf. Brugsch 'Geschichte Aegyptens unter den Pharaonen' p. 385. Vix igitur credibile est quod noster eum e Troade portatum esse dicit. Cum aliis quae centesimo ante anno quum Constantinopolis a Turcis occupata est, adhuc supererant reliquiis hippodromi eum delineatum habes apud Panviniū de ludis circensibus I in Graevii thes. ant. Rom. vol. IX ad pag. 226 Alia de eo si requiris, confer Gillium de topogr. Const. II, 11, Bandurium II p. 469 et 600, Tournefortium (relation d' un voyage du Levant t. II p. 227), Zoegam de obelisc. p. 88 et 473 sq., Frickium in Supplemento annalium philol. III p. 488, Mommsenium ad C. I. L. III, 737. Inscriptio recepta in Anthologiam Palatinam (IX, 682), et Planudeam (IV, 17) et descripta a Cyriaco Anconitano, anonymo codicis olim Busbeckiani, nunc Vindobonensis (med. or. et graec. n. XLIII fol. 144) quem M. Schmidtius (Ber. der Wiener Akademie XXI, 268) edidit, Gillio, Georgio Dousa (de itin. suo Const. p. 39), Sponio aliis etiam hodie extat. (C. I. Gr. n. 8612. C. I. L. III ad 737.) In versu 3 noster quoque repperit Πρόβλος nominativum, quem, cum eius loco olim fuerit Πρόβλω dativus, falsae quadratarum restitutioni originem suam debere recte vidit Mommsenus. Eidem verba τολμήσας επεκέκλετο idem hoc loco esse atque ἐτόλμησεν επικεκέλειθαι assentiri non queo; ἀνασιῆσαι enim ἀπὸ κοινοῦ ad τολμήσας et ad επεκέκλετο referendum videtur.

§ 6. Etiam hoc κτίσμα τετράγωνον cum inscriptione in hippodromo hodie extat; describitur a Gillio de topogr. II, 12, Tournefortio (l. l. p. 228), Starkio (p. 94), Ungero (p. 364), Frickio (s. v. Byzantium in Paulii encyclopaediae editione II p. 2623). Inscriptio basis transcripta est a Cyriaco, Tacuino, Sinkmosero, Gillio, Dousa, Sponio, Whelero; e Gillio sumpsit Cangius Const. christ. II p. 105, ex hoc in Bandurii imp. or. vol. I lib. VII p. 155 et in appendicem Anthologiae graecae (n. 357) transiit, eademque in C. I. Gr. 8703 legitur.

Initium versus tertii neque Gillii editiones (ὁ Ῥωμανοῦ παις) neque noster (οἱ παις Ῥωμανός) prorsus recte exhibent: scribendum est e consensu optimorum testium οὗ Ῥωμανός παις. Cf. Mommseni notam l. l. Ad Constantinum Porphyrogenetum, Romani patrem, non, ut Kirchoffio, Papio et Benselero (lex. noua. propr. s. v. Ῥωμανός) placuit, ad Constantinum XI, Romani filium, titulum esse referendum nunc etiam e nostro elucet. Idei iam antea mouerat Mommsenus, qui in hoc uno erravit, quod basin, in qua

est titulus, non esse obelisci, sed olim colossus aeneum sustinuisse contendit. Colossus qui extat et, si Starkio, Ungero, Frickio (p. 2623) fides habenda est, obelisci formam habet, est lapideus et tantum tabulis aeneis olim obductus fuit. Fabula ipsa de magnete hic relata alibi, quod sciam, non legitur; si quid veri contineret, posset quispiam ea aenigma, quod Tournefortio in epigrammate inesse visum est, solutum iudicare. At mihi hic colossus qui aeneus apparebat tantum propter magnitudinem cum Rhodio videtur esse comparatus.

§ 7. Fere omnia nova sunt, ad quae explicanda iis quae supra (p. 7) posui pauca habeo quae addam. Patriarchium, quod inde a Gennadio Scholario ad aedem τῆς Παμμακαρίστου fuit, olim monasterium fuisse etiam historia Patriarchica p. 82 ed. B. testatur, etsi γυναικείον appellat; conditorem eius fuisse Michaelem Ducam Glabam etiam ex inscriptione a Gerlachio servata apparet; mulieri tamen eius haec, nisi error est Crusii p. 189, nomen Mariae, non, ut noster, Marthae, tribuit. Hoc ut praeferam, me movet versus 17 epigrammatis, quippe a quo Μαρία propter metrum alienum sit. Michael Ducas Glabas num sub Ioanne Comneno fuerit nescio; sub Andronicis Seniore et Iuniore Michaelem Glabam πρωτοσιράτορα commemorat Nicephorus Gregoras hist. byz. VI, 1 et X, 3. Sub Manuele, Ioannis filio, Comneno contra Hunnos et sultanum Clitziesthlanum dux fuit exercitus Michael Gabras. (Ioann. Cinnam. V, 13. VI, 3. VII, 1 sq.)

Atque haec habui, quae nunc quidem in medium proferrem.

Corrigenda.

P. 7 l. 28 scribe est pro et. P. 20 titulus ἡ' ante εθ' ponendus est. P. 23 l. 28 scribe ἰακώβου, p. 25 l. 17 ἰωσήπου. Ibidem not. 9) corrige: καὶ delendum. Accentus excidit in πλάτωνι p. 17 l. 39, in ἐξήγησιν p. 21 l. 8, in τὸ ib. not. 10), in τοὺς p. 22 l. 28, spiritus excidit in ὅλας p. 27 lin. 2. Comma post σήθ p. 18 l. 16 dele.

ROSTA